

1958. AUG. 3., VASÁRNAP
ÁRA 80 FILLÉR
III. ÉVFOLYAM, 182. SZÁM

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A hajdúszoboszlói termelőszövetkezetek az állatállomány fejlesztésére és építkezésekre több mint 4 millió forintot fordítanak ez évben

Hajdúszoboszló város tanácsa szombaton ülést tartott. Részletesen megvitatott a hajdúszoboszlói termelőszövetkezetek helyzetét, az első félévi termelési terv végrehajtását. Ugyancsak tárgyalta a gyógy- és üdülőhelyi tanácsrendelet részletes tervezetét is.

A tanácsülés élénk érdeklődés mellett zajlott le. Megállapították, hogy a termelőszövetkezetek a kedvezőtlen időjárás ellenére is jó terméseredményeket értek el és általában elérték a kalászosoknál a tervezett átlagot. Az állattenyésztés — úgy a számszerűsége, mint a minősége tekintve — a követelményeknek megfelelően fejlődik. A beruházások, az építkezések kivételével, általában megfelelő ütemben haladnak.

Fejlik a tsz-ek állatállománya

A tehénállomány túlnyomó többsége törzskönyvezett, egy része pedig törzskönyvi ellenőrzés alatt áll. A szövetkezetek tehénfelvásárlási évi tervüket az első félévben 75 százalékra teljesítették. A sertések számát tekintve, már túl is haladták a tervszámot, mert az 1409 darab helyett, már 1875 sertés van a szövetkezetek óljaiban. Nem mondható el ilyen jó eredmény a baromfiállományról, mert ezen a téren még nem lehet dicsekedni, bár az a tervük a hajdúszoboszlói termelőszövetkezeteknek, hogy az évvégi állomány eléri a 2250 darabot. Az év elején naposcsibéket vettek át a keltető állomástól. Jelenleg a tagok háztáji gazdaságában nevelődik és csak az év végén alkadják ki a nagyüzemi baromfityénysztést a termelőszövetkezetekben. A jelenlegi baromfiállománnyal még nem tesznek eleget a 3004-es határozatnak, mert 100 holdanként csak 45 baromfival „dicsekedhetnek”. A baromfityénysztés terén tapasztalható lemaradás anyagi károsodást is jelent a város szövetkezeti tagságának.

Építkezésre 2 millió forint

A termelőszövetkezetek, az 1957/58-as gazdasági évben összesen 4 millió 390 ezer forintot beruházással dolgoznak. Ebből az állatállomány

fejlesztésére egymillió 72 ezer 828 forintot, gépekre és felszerelésekre 555 ezer 815 forintot, építkezésre pedig 2 millió 761 ezer 762 forintot fordítanak.

Jelentős összegek ezek, és nagymértékben elősegítik a nagyüzemi gazdaság fejlődését, jövedelmezőségét, de meg kell említeni, hogy nem megfelelő a beruházások üteme, mert különösen az építkezéseknél a betervezett összegnek eddig még csak nyolc százaléka használták fel. Kívánatos, hogy az építkezések megelőbbi megvalósítása érdekében mindent megtegyenek. A tanács is segíti ezen a téren majd a termelőszövetkezeteket.

Hajdúszoboszló mikor lesz véglegesen gyógyhely?

A tanácsülés részletesen foglalkozott ezután a gyógy- és üdülőhelyi tanácsi rendelet-tervezettel. Ismeretes, hogy az egészségügyi miniszter Hajdúszoboszlót feltételesen gyógyhelyvé nyilvánította. E cím végleges engedélyezését azonban különböző feltételek teljesítésétől tette függővé. A gyógy- és üdülőhelyi tanácsrendelet megalkotása azt a feladatot kívánja teljesíteni, amelyet az Egészségügyi Minisztérium a furdóváros számára előírt. Eltűntetik azokat az akadályokat, amelyek a gyógy- és üdülőhely fejlődését gátolják.

A terjedelmes tanácsrendelet részletesen intézkedik a köztisztasági, közegészségügyi, rendészeti, kereskedelmi kérdésekben. Többek között kijelenti, hogy a gyógy- és üdülőhely területén — az ehhez tartozó utcákat részletesen megjelölték — nem szabad az üdülőházak, ételmiszerüzemek, vendéglátóipari helyek, bölcsődék, iskolák udvarain, lovat, tehenet, sertést, juhot, kecskét, bivalyt tartani. Baromfit lehet tartani, de csak ketrecben, de huszonötöt többet nem.

A gyógy- és üdülőhely számára kijelölt területen a magánházaknál minden év április 15-től szeptember 30-ig bezárólag tilos a sertéstartás.

Rendelkeznek arról is, hogy hogyan lássák el a fizetővándorokat. Csak a Megyei Idegenforgalmi Hivatal fizetővándorláti szolgálata útján lehet az üdülőknak az egyes házaknál szállást adni.

Az elfogadott tanácsrendelet végrehajtása valóban nagy segítséget jelent a hajdúszoboszlói termelőszövetkezetek számára, hogy egyre jobban furdóvárossá fejlődjenek és kiérdemeljék a végleges gyógyhelyvé nyilvánítást.

Ma lesz a nyírségi nap Nyíradonyban

A Magyar Szocialista Munkáspárt Debreceni Járási Bizottsága, a Hazafias Népfőrdő és a Debreceni Járási Tanács ma, vasárnap nyírségi napot rendez Nyíradonyban. Reggel hat órakor zenés ébresztő köszönti a község lakosságát, kilenc órakor pedig megkezdődik az ünnepi felvonulás a község sporttelepére, ahol tíz órakor nagy-

Élüzem lett a Debreceni Fűtőház

A VIII. vasutas nap és az alkotmány ünnepe tiszteletére indított munkaverseny eredményeként 149 vasúti szolgálati hely, állomás, fűtőház, vagy járóműjavító érte el az élüzem kitüntetését. Ezek között van a Debreceni Fűtőház. Az élüzem kitüntetését és a pénzjutalmakat a vasutas nap előtt a közeli napokban ünnepélyesen adják át.

gyűlés keretében dr. Tatár Kiss Lajos, a Hajdú-Bihar megyei Tanács v. b. elnöke mondott ünnepi beszédet.

Délután változatos műsor szórakoztatja a nyírségi nap résztvevőit, s ekkor bonyolítja le a tombola sorsolást is. A nyírségi napra 50 százalékos vasúti kedvezményrel utazhatnak a vendégek, ha lakóhelyük nincs messzebb 40 kilométernél Nyíradonytól.

A társadalmi munkával épülő tantermekhez a megyében közel félmillió forintos támogatást ad az állam

Hajdú-Bihar megyében ez évben közel félmillió forinttal támogatja az állam azokat a kezdeményezőket, amelyekkel a tanteremhiányt a helyi erőforrások igénybevételel akarják csökkenteni. A megye területén jelenleg 10 tanterem létesítése van folyamatban közsegfejlesztési alap terhére, illetve társadalmi segítségel. Az állam, egy-egy tanterem megépítéséhez 30-35 ezer forintos azonnali támogatást ad. Püspökkladány-Ujtelepen a gyermekek eddig 3-4 kilométer távolságról jár-

tak a belterületi iskolába, most a telepen épül negytantermes iskola 200 ezer forint összegű támogatással. A budaábrányiak 120 ezer forintos állami támogatást kaptak, hogy a közsegfejlesztési alap terhére elkezdett három új tanterem építését befejezzék. Derecskén két tantermet, a balmazújvárosi Daru-telepen pedig egy tantermet létesítenek, részben állami támogatásból. Nádudvar közsegben, tisztán közsegfejlesztési alapról két új tanterem épül.

Országosan befejeződött az aratás

A Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatója

Az aratás a zab kivételével országsszerte befejeztek. Az idei aratásra általában jellemző a gépek jó kihasználása, a géppel aratott területek növekedése. Az állami gazdaságok az eddig learatott terület 95,5 százalékát aratták géppel és mindössze 4,5 százalékon dolgoztak kézi kas-

szások. A termelőszövetkezetek ez ideig gabonaterületének 77 százalékát takarították be a géppel, a többi kézzel. A munkára jellemző, hogy míg 1957-ben az aratás teljes befejezéséig a géppel aratott terület egy harmada aratott, addig 1958. július 30-ig a géppel aratott terület aratási aránya 103 hold. Zavartalanul lebonnyított az aratás az egyéni termelőknél is.

A gabona betakarítása mindenütt kielégítően folyik

A gabonaféléknek mintegy 65 százalékát hordták be eddig és előreláthatólag augusztus 10-be befejezik ezt a munkát. Valamennyi megyében általában megkezdődött a cséplés. Országosan mintegy 30-40 százalékát cséplték el a termésnek. Legelőrehaladottabb a munka Somogy, Baranya, Csongrád megyében, ahol a learatott gabonának több mint a felét elcséplték.

A cséplés előreláthatólag augusztus 20-ig befejeződik

A cséplési eredmények általában megfelelőnek az előzetes becsléseknek. A megyei jelentések szerint az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek termésereiményei általában megfelelnek az előzetes becsléseknek. A megyei jelentések szerint az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek termésereiményei általában megfelelnek az előzetes becsléseknek. A megyei jelentések szerint az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek termésereiményei általában megfelelnek az előzetes becsléseknek.

A júniusi és júliusi csapadékosabb időjárás lehetővé tette, hogy az elmúlt évinél nagyobb területen vessenek másodnövényt. Nagy lendülettel indult a munka, azonban a július közepén kezdődő meleg idő hátráltatta a vetést.

ÚJ GÉPEK

a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár készítményei között

A mezőgazdasági gépipar fejlődése egy újabb és újabb géptípusokat követel. Nemrég adtunk hírt arról, hogy Szabó István nagy jelentőségű találmányát, a gördülővel ellátott ekét, milyen nagy érdeklődéssel fogadták. Ezt a találmányt 26 külföldi országban szabadalmaztatták. A világszabadalmat jelentő újítás lényegében Debrecenben készült el. A Debreceni Mezőgazdasági Gépgyárban ismét két új me-

zőgazdasági gép készült el. Az egyik Debrecen, a másik Hortobágy néven került a listára. Ezek az új takarmány előkészítő gépek nagyban elősegítik az állattenyésztést, mivel leveszik a munka nehezét az állattenyésztők válláról. A Debrecen nevű gép több feladat elvégzésére alkalmas, így szecskát vag, kukoricát morzsol és darál, s ráadásul még repát is szele-

A „Debrecen” nevű takarmány előkészítő gép

Szombaton 36 fokkal tetőzött a hőhullám

Letéltidő Nyugat-Németországban

Torinóban negyvenkét fokos hőség

Európa nagy területeit uraló szubtrópusi meleg légtömegek kelet felé húzódtak s a helyébe jóval hűvösebb óceáni levegő áramlik. A Nyugat- és Észak-Európa-szerte kiterjedt nagy zivatarokat hozó új légáramlás szombatra elérte Magyarországot és Ausztria határvonalát. Söt szombaton hajnalban már Szombathelyről több óras zivatart jelentettek. A zivatart front vasárnap reggelre elárasztja az egész Dunántúlt s a fővárost is eléri. Nyomában tapasztalható lesz a nagy meleg mérséklődése.

A hőhullám azonban szombaton tetőzött Magyarországon. Debrecenben, Szegeden, Békéscsabán és az Alföld több pontján 36 fokig emelkedett a hőmérő higánya. A központi

előrejelző osztályon adott tájékoztató szerint a nyugatról érkező hűvösebb légtömegek a Dunántúlon 2-3 fokkal, az ország keleti felén pedig körülbelül egy fokkal mérséklik a meleget. Valószínűnek látszik továbbá az is, hogy vasárnap az ország több vidékén lesznek záporok, zivatarok.

Frankfurt (DPA) Pénteken a délutáni és az esti órákban a Rajna, a Majna és a Saar folyók vidékén, hatalmas területen sokatlan erejű vihar tombolt. A tornádószerű, helyenkint jégesővel párosult viharok elérték a 12. szeléro sebességet is. A vihar mindenütt fákat esávtart ki a földből, háztetőket és ablakokba csapott be, megrongálta a villamosvezetékek felső vezetékeit, pincéket árasztott el, gabonamezőket tarolt le.

Különösen Bonnban keletkeztek tekintélyes károk. A tűzoltóság, a rendőrség, a vöröskereszt és a műszaki alakulatok valamennyi egységét a katasztrófa színhelyére vezényelték.

Súlyos károk keletkeztek továbbá Majna-Frankfurtban, Mainzban, Koblenz térségében és másutt. A vihar Hessenben és a Saar-vidéken, valamint Rajna-Pfalzban súlyos közlekedési zavarokat okozott.

Az itéletidőt megelőzően különösen Dél-Németországban rekordhőmérsékletet mértek. Freiburgban árnyékban 32,8 fok volt a hőmérséklet.

Bécs (Reuter) Ausztria délkéleti részében Karinthiában csütörtökön a késő esti órákban itéletidőtombolt. Az eddigi jelentések szerint 16-an életüket veszítették, amikor a trópusi esőzéstől megduzzadt folyók és hegyi patakok sziklákat, kicsávtart fákat és jöszögot magukkal sodorva lezúdultak a völgyekbe.

Bécs lakosságának életét ezzel szemben hőhullám bénította meg. A külvárosokban 31, a beépített lakónegyedekben 34-35 fokot mértek árnyékban.

Olaszországban pénteken a kánikula több halalos áldozatot követelt és tüzeket okozott. A legnagyobb meleget Torinóban mértek, ahol 42 fok volt árnyékban. (MTI)

Százhuszezer pár száras cipőt készít ebben az esztendőben a cipőgyár

A második negyedévben komoly megrendelést kapott a belkereskedelmi szervektől a Hajdúszági Bőrgyár cipőgyári részlege. A rendelés 120 ezer pár női száras, marhabox faszezes cipő elkészítésére szól. Eddig nincs hiba a rendelés teljesítésével, a második ne-

gyedben 30 ezer párat már elkészítettek. Most 60 ezer párat kell kiadni a telepnek és bár két hétig az egész üzem szabadságon volt, azt mondják a munkások: időben ott lesznek a cipők a boltok ban.

Augusztus hatodikán Debrecenben szerepel a Nyírfácska táncegyüttes

Kilenc éve járt utoljára Magyarországon a Nyírfácska táncegyüttes. Ma újra hazánkban vendég szerepel, budapesti fellépését óriási siker és érdeklődés kíséri. A csupa fiatalokból álló világhírű együttes Nagyzezsda Nagyzezsda vezetőjével augusztus hatodikán Debrecenben is közönség elé lép, a nagyterdei szabadtéri színpadon.

az Egyesült Államok kormánya elismerte az Iraki Köztársaságot

Washington (Reuter) Az Egyesült Államok külügyminisztériuma bejelentette, hogy az Egyesült Államok kormányának elismerte az iraki köztársaságot. A bejelentés az iraki külügyminisztériumtól érkezett. A közleményben megemlíti az ENSZ főtákarán keresztül kiadott biztositásokat, amelyek szerint Irak kötelezően ismeri el a magára nézve az ENSZ alapokmányát és egyéb nemzetközi kötelezettségeit.

A közlemény bejelenti továbbá, hogy az Egyesült Államok kormánya a jegyzékben elfogadja ezeket a biztositásokat és jókívánásainak kifejezésére juttatása mellett bejelenti az Iraki Köztársaság kormánya elismerését.

Washingtonban közölték, az Egyesült Államok kormányát továbbra is Waldemar J. Gallman nagykövét képviseli Irakban.

Oslo (AP) A norvég kormány a pénteki minisztertanácsban elhatározta, hogy elismeri az új iraki kormányt. A libanoni kormány pénteken elhatározta, hogy elismeri az Iraki Köztársaságot — közölték Beirutban.

Szombaton Svédország hivatalosan elismerte az új iraki kormányt.

Azok a megfigyelők, akik az amerikai légihaderő adandó tevékenységét ismertik, megállapították, hogy ilyen nagy léghaderőt nem azért vonnak össze, hogy a libanoni partraszállási műveleteket fedezzék, amelyek egyébként már régebben be is fejezték. Adanában a külvilágtól szigorúan elzárt és feltételeken őrzött területen tartják az atomfegyvereket. A személyzet hangoztatja, hogy az amerikai gépeknek „atomképesek” vannak. A Közép-Keleten jelenleg összesen angol-amerikai haderőt 70 000 főre, ezer repülőgépre és 120 hadi- és partraszállító hajóra becsülik.

Husszein király is kimondotta az Arab Szövetségi Állam megszűnését

Amman (Reuter) A Huszsein király által szombaton kiadott rendelet, amely bejelentette az arab szövetségi állam megszűnését, hangsúlyozza, hogy a kormánynak sürgős intézkedéseket kell tennie azoknak az alkotmányjogi rendelkezéseknek megváltoztatására, amelyeket a két ország uniójával kapcsolatban hoztak. Elsősorban a hadsereg parancsnokában van szükség mielőbbi átszervezésre. A királyi rendelet bejelenti továbbá, hogy a jordániai kormány kezelésbe veszi az ország területén található összes arab szövetségi pénzeket és aktívákat. Ezt a rendelkezést úgy értelmezik, hogy Jordánia „befagyasztotta” az Irak nyújtotta hiteleket és az egyéb iraki aktívákat.

Amman (AP) Huszsein király szombaton menesztette Fawzi Mulki államminisztert, a királyi bizalmas személyi és politikai tanácsadóját. A királyi leirat a döntés okát nem közölte.

Amman (AP) A Jordániában tartózkodó angol fegyveres erők szombaton felvonultak Huszsein jordániai király elé. A kétórás felvonulást az Amman melletti sivatagban tartották meg.

Kairo (AFP) A kairói Al Ahram értesítése szerint Huszsein jordániai király tízmillió fontot kér esetleges lemondásáért. A lap hozzáfűzte, Huszsein ezt a megoldást javasolta egy „nyugati diplomatával” legutóbb folytatott megbeszélésén. Az Al Ahram nem nevezte meg a szóbanforgó diplomatát, de sejtetni enged, hogy Murphyról, Eisenhower elnök személyes megbízottjával van szó.

Kairo. Az Al Ahram című lap közli, hogy Huszsein jordániai király Ciprus szigetére szállította át a királyi család értékeit, valamint több állami értéktárgyat. Erre a célra a királyi személyi repülőgépet használja fel, amelyet angol pilóták vezetnek.

Már 70000 főnyi angol-amerikai haderő van a Közel-Keleten

London (MTI) A Daily Worker moszkvai tudósítója jelenti: Szovjet katonai szakértők véleménye szerint a csúcstalálkozót halogató angol-amerikai taktika mögött az rejlik, hogy az amerikaiak atomtámadást terveznek a Közel-Keleten. E vád alapja az Amerikai Egyesült Államok közép-keleti haderőinek felépítése, főként az, ami a törökországi Adanában történik. Az amerikaiaknak ezen a nagy légi támaszpontján több mint 150 repülőgépgyűjtő van, közöttük B-57 és B-66 mintájú nagy bombavetők, F-100 és F-86 mintájú lökőhajtásos vadászgépek, csapat-szállító, felderítő repülőgépek.

Beiruti politikai körök értesülése szerint Fuad Szahb tábornok, akit a hétén Libanon elnökévé választottak, valószínűleg találkozni fog az ellenzék vezérével, hogy megvitassák a felkelés felszámolására irányuló következő lépéseket.

Beiruti amerikai hivatalos személyiségek szombaton este nem voltak hajlandók magyarázatot adni arra a nyilvánvaló ellentétre, amely egyrészt a felkelés közeli befejezését hangoztató nyilatkozatok, másrészt az amerikai csapatértesítések és harcokból folyamatos partraszállások között fennáll.

Független megfigyelők véleménye szerint a legújabb amerikai partraszállások esetleg veszélyeztetik az a békélyen légtörést, amelyet Szahb tábornok csütörtöki megválasztása eredményezett. Általános felgőgás az, hogy az ellenzék csupán azért támogatja a tábornokot, mert úgy tudja róla, hogy az amerikai csapatok mielőbbi visszahívását fogja sürgetni.

Hatalmas robbanás Rio de Janeiróban

Rio de Janeiro (AFP) Szombatra virradó éjszaka kigyulladt a Rio de Janeiro külvárosában levő katonai központi lőszer- és fegyverraktár. A robbanások állandóan követik egymást. A legelső jelentések szerint a robbanás kezdete óta mintegy ezer személy holtlétéről nem tudnak. Öt kilométeres körzetben több száz épület rombadőlését jelentették. A rádióállomások felzáróították a veradókát, hogy siessenek a kórházakba. Minden gépkocsit mozgósítottak a sebesültek szállítására.

Rio de Janeiro (AP) A brazil hadsereg szombaton hivatalos közleményt adott ki a Rio de Janeiro közelében lévő Camboata löszerraktár felrobbanásáról. Megállapítja a közlemény, hogy a löszerraktár közelében lévő lakótelepről valószínűleg mindenki sikertült elmenekülnie. A halottak és a sebesültek számáról a mentési munkálatok befejezéséig nem adnak ki jelentést. Szemtanúk elmondották, hogy a robbanás tüze nappal fényt árasztott.

Gyerek a pult előtt...

A felnőttek nagyon szeretik a gyerekeket. Önfeledten gyönyörködnek bennük az utcán, rájuk mosolyognak a villamoson, beszélgetnek, barátkozni próbálnak velük a strandon, vagy a parkokban... A felnőttek nagyon szeretik a gyermekeket... Az utcán, a villamoson, a strandon, a parkban... De nézzük meg ugyanezeket a felnőtteket a kenyérboltban, a tájékoztató, csemegekereskedésben vásárlás közben. Itt nem mosolyognak a gyermekekre. Meg sem látják őket. Hiába ágaskodik szegény kis leány, vagy apró kislány, hiába kéri a fél kilo sötét, öt deka élesztőt, vagy éppen a számára olyan sürgős öt szem karamellát, nem hederít rá senki. Nyújtja a blokkot — ha nagynőnek már eljut odáig —, ágaskodik szegény, hogy észrevegyék, de hiába. Jönnek a felnőttek, vásárolnak, fizetnek, ríszik az árut, a gyerek meg csak áll, áll, felneve a nagyjára, arcára van írva a méltatlankodás, mert érzé, hogy vele most igazságtalanság történik. Ó hamarabb jöjjön neki már rég otthon kelnie lenni, anyu várja az élesztőt, vagy apu a cigarettát, de hiába, ő nem szolgálja ki, ő megvárta.

„A béké és a szocializmus kérdése”

Augusztus végén megjelenik „A béké és a szocializmus kérdése” — a kommunista és a munkáspártok elméleti és információs folyóiratának első száma.

A folyóirat megvilágítja a marxista-leninista elmélet kérdéseit; foglalkozik a szocializmus és a kommunizmus építésének fontosabb problémáival a Szovjetunió és a szocializmust építő országok tapasztalatai alapján. A folyóirat munkatársai a kommunista és munkásmozgalom kiváló személyiségei, ismert tudósok, közéleti emberek, újságírók. Havonként jelenik meg magyar, orosz, kínai, angol, francia, német, cseh, lengyel, román, bolgár, koreai, vietnami, spanyol, olasz és svéd nyelven. 1953 végéig négy szám jelenik meg, egy szám ára 5 forint.

Előfizetést elfogad a Kossuth Kiadó (Budapest, V. örmény tér 4.). Ugyanitt megrendelhetők a folyóirat idegennyelvű kiadásai is.

Véltáruul leszavazták az olasz kormányt

Róma (Reuter) Az olasz képviselőházban pénteken este véltáruul leszavazták Fanfani miniszterelnök egy hónapja hivatalban levő koalíciós kormányát.

A kommunista pártcsoporthoz tartozó képviselők, akik az olasz kormányt nem azért tartják felelősnek, hogy augusztus 10-ig törölje el a szuezi válság óta érvényben levő benzín-pótadót.

Az indítványt a képviselőház 278 szavazattal 270 ellenében elfogadta.

New York (Reuter) Az Egyesült Államok ENSZ-küldötte pénteken délután kérték, hogy hívják össze a Biztonsági Tanács ülését „augusztus 12-re, vagy 12-e körüli napokban”.

Cape-Canaveral (AFP) Egy Atlas típusú interkontinentális rakéta felfelé pörgetésként elhalasztották. Ezen a héten már másodszor halasztották el az Atlas-rakéta kilövését.

Nicosia. Cipruson tovább folytatódik a véres összecsapások. Nicosia egyik nagy forgalmú utcáján szombaton fegyveresek agyonlőttek egy angol katonát. A sziget különböző részeiben fellángolt összecsapások során három életüket veszítették és többen megsebesültek.

A szovjet kormány jegyzéke az olasz és az izraeli kormányhoz

Moszkva (TASZSZ) Valerian Zorin, a Szovjetunió külügyminiszterhelyettese pénteken jegyzéket adott át Olaszország moszkvai nagykövetének. A jegyzék ismerteti, hogy az amerikai és az angol katonai beavatkozás megkezdése óta az Olasz Köztársaság területe az amerikai csapatokhoz tartozó egyik támaszpontjává vált. Nápoly, Tarantó, Genova kikötőit az amerikai haditengerészeti flotta támaszpontul használja fel a közép-keleti térségben. A Szovjetunió felhívja Izrael kormányát, hogy vizsgálja meg az izraeli repülőgépek érkezését Nyugat-Németországból. Ezek katonaságot szállítanak s a repülőteret érintésével a Közel-Keletre folytatják útjukat. — A szovjet kormány felhívja az olasz kormányt, tegyen hathatós intézkedéseket, hogy Olaszország területén ne használják fel a szovjet bűntudatát és nemzeti függetlenségüket védelemző arab államok elleni agresszió céljaira.

ARAB KELET ORSZÁGAI LIBANON

(Arabul) Dzsuhurija al Lubnánija.) A Földközi-tenger keleti partján fekszik. Területe 10 170 négyzetkilométer, tehát hazánk területének mintegy egykilenced része. Az ország egyetlen pontja sem szélesebb 55 kilométernél. Libanon — az Izrael érintő déli sávocska kivételével — Szíriával határos. Területe főleg hegyvidék, csak a tengerpartja mellett húzódik egy keskeny síkság. Legmagasabb hegysége: a Libanon, ennek egyes csúcsai 3000 méter fölé is emelkednek.

Libanon lakossága a legújabb becslések szerint 1 millió 450 ezer fő. Fővárosa Beirut, egyúttal fontos kikötő a Földközi-tenger partján. Beirut igen gyorsan fejlődik: 1949-ben még csak 200 000 ember lakta, most több, mint 400 000. Az ország második legnagyobb városa és egyben szintén igen forgalmas kikötő: Tripoli, 80 000 lakossal. Dél-Libanonban található az ókori Kelet két messze földön híres kikötője: Sidon és Tirusz.

Libanon elmaradt, ipar nélküli ország, s a meglévő néhány iparvállalat döntő többsége mai napig amerikai, angol és francia tőkeek kezében van. Oliva-olaj, dohány és gyapjúipara van csupán, s csak mutatóba van egy cementgyára. A nemzetgazdaság vezető ága: a mezőgazdaság. Földközi jellegű terményeinek: az oliva-olaj, a citrom, a narancs, a szőlő. Ipari növénye: a dohány és a gyapot. Libanonban búzát, árpat, kölest és kukoricát is termesztnek. A hegyesek örökzöld fáiból álló erdősegei erősen megritkultak, hiszen a híres libanoni cédrust már évezredekkel ezelőtt is szívesen használták fel hajóépítésre, továbbá királyi paloták és templomok építkezésénél. Libanonban az idegenforgalom normális viszonyok között igen élénk. Hajóforgalma jelentős.

Libanonban ugyan nincsenek olajkútak, az ország szerepe mégis roppant fontos a közép-keleti út Európába és Amerikába juttatásában a Földközi-tenger partján. A Közép-Keletet behálózó közlekedési egyegy végpontja: Tripoli és Sidon, a két libanoni kikötőváros, Tripolihoz az iráni, Sidonhoz pedig a szaud-arábi közlekedési utak tartanak. Az ország sorsa tehát már csak azért sem közömbös az olajszomszagos amerikai-angol imperialisták számára.

Libanon történelme már a legrégebbi korban megkezdődött: Itt föníciai hajósok és kereskedők már több évezredes időszámításunk kezdete előtt bebarangolták a Földközi-tenger egész medencéjét. Libanon egyiptomi, asszír, perzsa, majd római uralom alá került, míg aztán a VII. században az arabok hódították meg. A keresztény háborúk idején az európai lovagok behatoltak erre a vidékre, de aztán újra arab uralom alá került, majd 1516-tól egészen 1918-ig török hódoltság volt. Az első világháború után a francia imperializmus kaparintotta meg Libanont, s az ország csak 1946-ban nyerte el — egyelőre csak „papíron” függetlenségét. Az ENSZ-nek 1948 óta tagja.

Lakossága igen kevert, eredetét nem is lehet megállapítani. A vallást tekintve, az 1946-os népszámlálás szerint, a keresztények száma valamivel felülmúlta a muzulmánokat (az előbbieket számlálták mintegy 600 000, az utóbbiaké 470 000 volt). De sem a keresztények, sem a muzulmánok nem egységesek. A keresztények legnagyobb része: maronita, azaz elismeri ugyan a római pápát, mint egyházfőt, de szertartását Maron barba tanítását szerint végzi. Vannak még görögkeletiek és ortodox szerzetesek is. A muzulmánok két nagy, körülbelül egyforma táborra oszlanak: a sunitákra és a szunnitákra. Sőt a külön 77 000 főnyi druz közösség is a mohamedánok közé sorolható.

A lakosság vallási megoszlásáról azért kellett ilyen részletesen beszélni, mert Libanon politikai élete, amelyet számos rendelettel és egyezményrel szabályoztak, mindig vallási alapon állott. Persze, az imperialisták és hazai kizsákmányolók mindent elkövettek, hogy a vallási alapon való megosztottság fennmaradjon az országban. A libanoni alkotmány kimondja, hogy a kamarai mandátumokat és a kormánytisztviselőket megfelelő arányban kell elosztani a felekezetek között. A köztársasági elnök mindig maronita keresztény, a miniszterelnök pedig szunnita mohamedán.

Persze, a libanoni polgárháborút korántsem lehet úgy leegyszerűsíteni, amint azt Chamoun köztársasági elnök szeretné megtenni: hogy tudniillik a libanoni mohamedánokat az Egyesült Arab Köztársaság feltüzelté a törvényes kormány ellen, s hogy Szíriából „beszívárgás” történik Libanon területére. Nem erről van szó, hiszen meg a maronita patriarcha (egyházfő) is üdvözlő üzenetet küldött a lakadók mohamedán vezetőjének: Szaeb Szalamának. S a Revue de Libanon című lap így kommentálta a patriarcha üzenetét: „Nincs olyan segítség, melyet el ne fogadnánk, jöjjön bár akár az ördögötől, ha ezen az áron szabadok lehetünk”.

Ez a lap rátapintott a kérdés eleve: Amint ezt az amerikai csapatok libanoni partraszállása ékesen bizonyítja, a libanoni harcokban nem egyébről van szó, mint Libanon szabadságának, függetlenségének a kivívásáról az imperialistákkal, elsősorban az amerikai imperialistákkal szemben.

Jönnek a h...
Népköztárs...
enyésző ki...
telével a dolgo...
a szocialista...
nagyüzemekbe...
gáriában és Cse...
a dolgozó paras...
része már a ma...
cialista nagyüz...
dolgozik. Egyes...
tományokról má...
hogy a szocialis...
a mezőgazdaság...
be került, és a...
rasztság többsé...
Jönnek a hírek...
demokráciában...
ságban is erede...
a szocializmus...
menyek bennün...
tenek és lelkes...
vább is mehe...
dos Szolnok meg...
nek a hírek, ho...
parasztság nagy...
ott is termelő...
ben dolgozik. U...
hát, hogy a m...
vá, halogó nero...
az eredmények...
ennek az oka?

Az ellenforr...
számos termelő...
bomlott vagy f...
megmaradtak na...
daságilag és n...
meggyengült. M...
szövetkezetek...
mind pedig a m...
zött számos he...
terjedt el a sz...
dalkodásról. Ez...
már a múlt év...
fontosabb felada...
a termelőszövet...
szilárdítsuk, és...
harcot a helye...
szemben.

Válóban, az...
fél év al...
a termel...
megszilárdítás...
mélto és jelent...
születtek, hisze...
vezetéseinknek...
része egésze...
eredményeket...
kódás különböző...
idő alatt az en...
rosszul dolgoz...
száma pedig m...
és ma már a n...
van ilyen szöve...
szilárdítás teh...
megőrtént. Eze...
tesen az lett v...
hogy a megszil...
fő feladatként...
a termelőszöve...
lom erősítésé...
vetkeztek fejle...
ban általános...
tént meg. Ezt sa...
bizonyítja. A h...
városban áltái...
kódó termelő...
vannak. Ez ide...
megyei termelő...
nacs szerint...
bizottság se...
működését. Pé...
három helyen...
egyénileg dolgo...
gyakorlatban is...
termelőszöveke...
a szocialista...
nagyüzem föl...
nacs kedvéért...
ehhez, hogy a...
gazdasági oszt...
három városba...
leszköruen és...
foglalkozna...
szövetkezetek...
erősítésével. De...
irányításon tú...
csok, sem a...
gazdasági oszt...
léptek. A fejle...
még nem gond...
helyen is így...
Talán azért, m...
telen elmélet...
Egyik ilyen...
termelőszöveke...
magukért — és...
a termelőszöve...
agítájanak. Ar...
ténik meg, mer...
ményeit az egy...
talában nem is...
tán persze m...
őket a belépés...

Másik ilye...
káros el...
akar lépr...
magától is”. S...
újfalui pártb...
hangzott el az...
helytelenített...
megint nyugta...
gozó paraszto...
lunk.

Mindennek...
egyesek, párt...
Inkább a taná...
riusai, helytel...
az önkéntesség...
Azt gondolják...
paraszto...
tás nélkül is...
a termelőszöve...
jék választani...
csak bizonyos...
igazuk, mert

Tizezrével vannak...

Jönnek a hírek. A Kínai Népköztársaságban elenyésző kisebbség kivételével a dolgozó parasztság a szocialista mezőgazdasági nagyüzemekbe tömörült. Bulgáriában és Csehszlovákiában a dolgozó parasztság nagyobb része már a magaalakította szocialista nagyüzemekben él és dolgozik. Egyes romániai tartományokról már elmondható, hogy a szocialista gazdálkodás a mezőgazdaságban is fölényre került, és a dolgozó parasztság többsége ezt folytatja. Jönnek a hírek, hogy a népi demokráciákban a mezőgazdaságban is eredményesen építik a szocializmust. Ezek az eredmények bennünk is lelkesítenek és lelkesíthetnek. De tovább is mehetünk. A szomszédos Szovjetunió megújult, a hírek, hogy a dolgozó parasztság nagyobb része már ott is termelőszövetkezetekben dolgozik. Úgy látszik tehát, hogy a mi megyénkben valahogy nem tartunk lépést az eredményekkel. Miért, mi ennek az oka?

Az ellenforradalom alatt számos termelőszövetkezet felbomlott vagy felszűnt, s a megmaradtak nagy része gazdaságilag és politikailag is meggyengült. Mind a termelőszövetkezetek tagtársa között, mind pedig a kívülállóik között számos helytelen nézet terjedt el a szövetkezeti gazdálkodásról. Ezért megyénkben már a múlt év kezdetén legfontosabb feladat az volt, hogy a termelőszövetkezetek megszilárdítsuk, és felvegyük a harcot a helytelen nézetekkel szemben.

Valóban, az elmúlt másfél év alatt a megyében a termelőszövetkezetek megszilárdításában figyelemre méltó és jelentős eredmények születtek, hiszen termelőszövetkezeteknek jó egyharmad része egészen kiemelkedő eredményeket ér el a gazdálkodás különböző területein. Ez idő alatt az egész megyén és országban a dolgozó parasztság száma pedig meggyengült, és ma már a megyében el is van szilárdítva tehát lényegében megtörtént. Ezután természetesen az lett volna a feladat, hogy a megszilárdítás mellett a fő feladatként kerüljön előtérbe a termelőszövetkezeti mozgalom erősítése és a termelőszövetkezetek fejlesztése. Ez azonban általánosságban nem történt meg. Ezt sajnos több tény bizonyítja. A három megyei városban általában jól működő termelőszövetkezetek vannak. Ez ideig azonban a megyei termelőszövetkezeti tanácsok szerint egyetlen előkészítő bizottság sem kezdte meg működését. Pedig épp ez a három helyen láthatnánk az egyénileg dolgozó parasztok a gyakorlatban is a jól működő termelőszövetkezetek példáján a szocialista mezőgazdasági nagyüzem fölényét. Az igazság kedvéért hozzá kell tenni ehhez, hogy a tanácsok mezőgazdasági osztályai ebben a három városban valóban széleskörűen és nagy gondossággal foglalkoznak a termelőszövetkezetek gazdasági meg erősítésével. De a gazdasági irányításon túl, sem a tanácsok, sem a tanácsok mezőgazdasági osztályai még nem léptek a fejlesztésre valahogy még nem gondolnak. Sok más helyen is így áll a helyzet. Talán azért, mert több helytelen elmélet van elterjedve. Egyik ilyen elmélet, hogy a termelőszövetkezetek gitárnak magukért — és ezért rábizújk a termelőszövetkezetekre, hogy agítaljanak. Am ez nem történik meg, mert a tsz-ek eredményeit az egyéni gazdák általában nem ismerik, így aztán persze mi sem serkenti őket a belépésre.

Másik ilyen meglehetősen káros elmélet: „ha be akar lépni valaki, jön az magától is”. Sőt, a berettyóújfalui pártbizottsági ülésen hangzott el az érvelés — bár helytelenítették —, hogy most megint nyugtalanítjuk a dolgozó parasztságot, ha agítalunk. Mindennek lényege az, hogy egyesek, párttagok is, de még inkább a tanácsok funkcionáriusai, helytelenül értelmezik az önkéntesség lenni elvét. Azt gondolják, hogy a dolgozó parasztok minden felvilágosítás nélkül is előbb vagy utóbb a termelőszövetkezeti utat fogják választani. Ebben azonban csak bizonyos mértékig van igazuk, mert valóban bizonyos, hogy minden dolgozó parasztnak a társas gazdálkodás előnyeit és ő maga is erre az útra lép. Amde sem nekünk, sem nekik nem mindegy, hogy ezt a lépést mikor teszik meg. Sem a pártnak, sem az országosnak nem mindegy, hogy mikor lépnek a ma még egyéniileg dolgozó parasztaink többségükben a társas gazdálkodás útjára, és mikor szakítanak a régi termelési módszerekkel, s mikor térnek át a felszabadultabb, könnyebb, emberibb, gazdagabb és teljesebb élet útjára.

Hogy is volna ez mindegy? Hiszen a megyében a termelőszövetkezetek eredményei a gabona termésben két-két és fél mázsával túlhaladják az egyéneket. Ez pedig azt jelenti, hogy a megyében egy félmillió mázsa búzával több termelt volna tavaly is, az idén is, ha az egész megye területén társas nagyüzemi gazdálkodást folytatnánk. Már az eddigi — egyelőre csak megkezdett — eredmények alapján is több tízmillió forinttal nőne a megye dolgozó parasztságának jövedelme, ha az egész megye területén társas gazdálkodást folytatnánk. E hatalmas összeg kérésé pedig mindenkinek kárt okoz.

Azok az elméletek tehát, amelyek többé-kevésbé el vannak terjedve a megyében, amelyeknek eredményeként sokan az önkéntességre hivatkozva öbetett kézzel várják, hogy maguk az egyéniileg dolgozó parasztok oldják meg a mezőgazdasági szocialista átszervezését, igen nagy mértékben opportunizmusból fakadnak. De csak egyrészt. Másrészt az ellenforradalmi revizionista nézetek előtti meggyengülésből ered ez a magatartás. Ezért a párt- és tanács szerveinknek az ilyen fajta elméletek ellen erőteljesen fel kell venni a harcot. Mégpedig azzal, hogy a párt agrártiszteit állandóan szem előtt tartva szakadatlanul munkálkodnak a termelőszövetkezetek fejlesztésén.

Eldő általánosságban nem történt meg. Ezért a megyében alig van községi tanács, ahol a tanács elnöke, elnökhelyettese állandóan foglalkozna a helyi termelőszövetkezetek problémáival. Ezt rendszerint — az esetek óriási többségében — a járási tanácsokra bízják. Kevés a megyében az olyan községi tanácselnökök, akik rendszeresen részt vesz a helyi tsz-ek közgyűlésein. Ebből bárren is lehet szűrni azt a tanácsot, hogy községi tanácsaink vezetőinek egy része szintén azok közé tartozik, akik nem gondolják meg azt mezőgazdaságunk szocialista átszervezésének szempontjait gazdasági és politikai jelentőségét. Az igazság kedvéért azt is meg kell említeni, hogy egyes tanács vezetők ma is egyéni gazdák, egyelőre nem is szándékoznak tsz-tagok lenni. Ezért bizony tevékenységük nem lehet olyan eredményes, mintha szívvel-leléllel, munkával és példával munkálkodnának a termelőszövetkezetek fejlesztésén. Ilyen körülmények között aztán érthető, hogy egyes tanácsok nem éppen harcosan állnak sarkukra, ha a termelőszövetkezet megalakításáról vagy fejlesztéséről van szó. Egypár hely például a gáborjáni végrehajtó bizottság ülést tartott, amelyen a határban lévő mintegy 200 hold állami tartalékföld szétosztását határozták el, holott a járási tanács határozata alapján ezt a területet az egyik berettyóújfalui termelőszövetkezet kapta meg. A berettyóújfalui járási tanács határozata megfelelő a közérdeknek és a törvényerejű rendeleteknek. Nagyon kérdéses, hogy vajon a gáborjáni végrehajtó bizottság öt tagja közül négy megértette-e vajon a termelőszövetkezeti gazdálkodás jelentőségét? Véleményünk szerint nem. Ezért hozták a törvényellenes határozatot.

De hangsúlyoznunk kell, hogy a termelőszövetkezetek fejlesztésével kapcsolatos opportunizmus meggyezerte el van terjedve, és ténylegesen akadályozza a termelőszövetkezetek fejlődését, a termelőszövetkezeti mozgalom kiterebélyesedését. Minél hamarabb szakítunk ezzel az opportunizmussal, annál jobb. Az egyéniileg dolgozó parasztságot is lát-

ják a termelőszövetkezetek kiemelkedő terméseredményei. Többen ismerik a tsz-tagok jövedelmét is. Szemük előtt megy végbe a termelőszövetkezetek fejlődése és gazdagodása. Nem ellenségei önmaguknak az egyéniileg dolgozó parasztságot; feladatunk, hogy szakítva a megalkuvással, segítsünk nekik dönteni. Oszlaneg dolgozó parasztaink többségükben a társas gazdálkodás útjára, és mikor szakítanak a régi termelési módszerekkel, s mikor térnek át a felszabadultabb, könnyebb, emberibb, gazdagabb és teljesebb élet útjára.

Tévedés ne essék. Mi igenis sikrászallunk a lenini szövetkezeti elvek érvényesítéséért. Megköveteljük az önkéntesség elvnek szigorú betartását. De tudjuk azt is, hogy az önkéntesség nem jelenthet ösztönösséget, és éppen az önkéntesség elve követeli meg, hogy mindenki, aki belép valamely termelőszövetkezetbe, ezt tudatosan tegye és legyen tisztában önmagával és tetteivel. Tudjuk, aki a maga elhatározásából, tudatosan lép be, tehát önkéntesen, az bizonyos, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom oadaóó híve, jó és kitartó harcos lesz. Vannak ilyen emberek a megyében! Ilyen emberek ezrelve és tizezrével vannak a megyében. Most a termelőszövetkezeti mozgalom, a termelőszövetkezetek fejlesztése azt követeli meg, hogy ezeket az embereket felkeressük és segítsük őket előre lépni a jölet felé vezető úton, segítsük őket, hogy ráleljenek a társas gazdálkodás útjára. G. L.

Jelentős társadalmi munkával készült a Bartók Béla úti vízvezeték

Hírt adtunk már arról, hogy a Bartók Béla úton vízvezeték építéséhez kezdnek. A II. kerületi Tanács munkájára a környék lakói jelentős társadalmi munkával segítik a vízvezeték megépítésével kapcsolatban. A több, mint 120 000 forintba kerülő hálózat megépítéséhez az érdeklők lakosság már 10 000 forintot gyűjtött össze. Elhatározták

MŰVELŐDÉSÜNK HELYZETE

Dr. Szigeti József művelődésügyi miniszterhelyettes előadása a debreceni nyári egyetemen

Az előadás a nagy érdeklődés miatt az auditorium maximumán folyt le. A magyar tanuló és érdeklődő külföldiek is meghallgatták. A magyar művelődéspolitikai alapelve, hogy a széles tömegek igényeit kívánja kielégíteni. Művelődéspolitikai örökségünknek negatív jellegű volt, mert eszményeik is azok voltak.

A sokat hangoztatott kultúrforrás elválasztott benünket a szomszédos népek kultúrájától. A hiányokat most igyekszünk pótolni. A feudál-kapitalista társadalmi rendszer felszámolása után lehetett csak új eszmék, gondolatok megvalósítására törekedni a művelődéspolitikában. Előadásában cafolyta azt az ellenforradalmi forrásokból származó állítást, hogy a művelődésnek nem kell irányítást, szervezést adni.

A munkásosztály uralma azt jelenti, hogy a népi tömegek érdekeit szigorúan kell a művelődést irányító elveket megállapítani, s ez az alap, amelyre művelődéspolitikánk felépül. Ebből az is következik, hogy szocialista kultúrát fejlesztünk ki, amely marxista-lenini alapon áll. Az első feladat a kultúra demokratizálása volt, államosítani kellett az iskolákat, hogy a klérus szellemi befolyása gyöngüljön. Sok munkás-paraszt fiatal került egyetemre, ez azon-

ban egészében az értelmiségiek lehetőségeit nem rontja.

Adatokat sorolt fel az előadó, az elért eredmények igazolására. 1938-ban 33 000 gyereket végezte el a VIII. osztályt, 1957-ben pedig már százezrek. A fejlődés főleg falusi viszonylatban óriási. Különösen nagy a fejlődés a felnőttek oktatása és a nemzeti-ségek iskoláztatása terén. Ma már 400-nál több nemzeti-ségi iskola működik. De

a felsőoktatás is sokat fejlődött, 1938-ban 16 főiskola volt, most 29 van.

A hallgatók száma is nőtt. A munkás-paraszt származású tanulókat százezrek, 3,5-ről 50 százalékra emelkedett. De ugyancsak nagy a fejlődés a könyvtárhálózat kiépítése terén. A falu és város kultúrája közötti különbség megszüntetése állandó törekvése kormányzatunknak.

A kulturális forradalom célja a szocialista forradalom áttétele kulturális terre, a marxista-leninista tanok ismeretése és azok tudatosítása, egységes kulturális szint

megvalósítása és új értelmiség kinevelése.

Részletesen ismertette a miniszterhelyettes a művelődés elvi kérdéseit.

A nemzeti forma és szocialista tartalom között, ha volt a múltban némi eltérés, most már az egységnyi létrejön.

A szocialista realizmus lejárására törekedett az ellenforradalom, pedig Gorkij és Andersen Nexó művei bizonyították, hogy a művészi fejlődés és alkotás alapelve csak a szocialista realizmus lehet. Ezért hivatkozunk és beszélünk ma mi olyan sokat József Attiláról, mert az ő műveiben látjuk ezt megvalósulni. Művészet terén is el kell határolnunk a polgári felfogást, a revizionizmust, de ugyanakkor a dogmatikus elveket sem vallhatjuk magunkénak.

Az oktatásban az iskola és élet összehangolására törekszünk. Az általános óhajnak megfelelően egyre inkább az életre kívánjuk felkészíteni ifjúságunkat, ez a célja a politechnikai nevelésnek. A felsőoktatás terén is megvalósítjuk ezeket a célkitűzéseket.

Több mint 100 000 forint m'noségi felárat fizettek ki eddig búzáért

Meggyezerte nagy mértékben halad a cséplés és ezzel kapcsolatban a gabona felvásárlása is.

Van bőven tennivalójuk a felvásárló hálózat dolgozóinak. A gabona minősége igen jó. Különösen a búza hektolitersúlya magasabb, mint az előző évben volt. A termelők örülnek, hiszen a kormányrendelet értelmében az áraikon felül megkapják a búza után a hektolitersúly felárat is, ha minősége megfelelő.

A legtöbb termelő a cséplőgéptől igyekszik egyrészt a kötelezettségét teljesíteni,

másrészt szabad gabonájukat is szívesen adják el a Termelőforgalmi Vállalatnak. A földesi Petőfi Termelőszövetkezet 600 mázsa búzát adott el, s ezért 126 ezer forintot kapott, 12 ezer forint felárat és ezenkívül még hektolitersúly felárat is. A földesi Rákóczi Termelőszövetkezet eddig 306 mázsa búzát adott el a terményforgalminak, s több mint 6000 forint felárat kapott. A megyében eddig a Termelőforgalmi Vállalat csak a hektolitersúly felárat közel 100 ezer forintot fizetett ki.

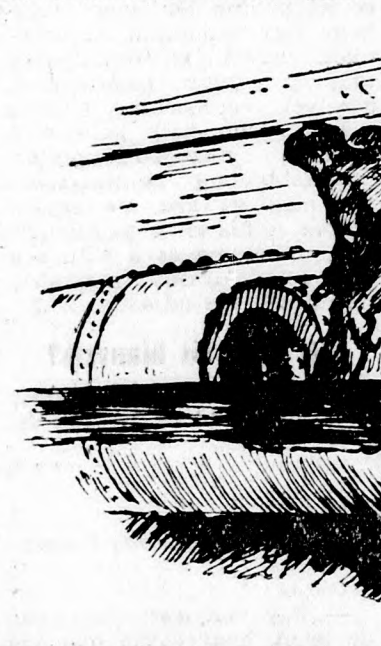

KAZÁNKOVÁCSOK

A művezető fülemhez hajol és ordít: — Új kazánt csinálnak a fiúk. Húsz méterre állunk a munkahelytől. Képtelenség, hogy milyen lármá van itt. Es most csak a szegecselők dolgoznak. Csak ok. Két, egyenként tizenkét kilós légkalapáccsal szegceselik a kazánokat, hat és fél atmoszféra nyomással. A kazánfal két és fél centiméteres vaslemez. A szegecs pedig három centiméter vastag, fehérre hevítték, 1200 fokra! Amikor rátapasztják a légkalapáccsot, örül zajaial ugratja azt. Neki a kazánfalnak és vízszáza. Tompa puffanás jelzi a kalapács, ha sikerült a szegecset megfelelően beverni. Másodpercenként 10—12 ütést ad a légkalapács és mire egy szegecsel végző, az embernek cseng a füle, úgy érzi, kiszakad a dobtárája, futni, el innen, mert szinte kibírhatalan a lármá.

De csak az idegen futna. A kazánkovács nem azért könyörögte magát ide — nem könnyű bejutni erre a munkahelyre —, hogy megszökjön. Még akkor sem, ha nehezebb feladat vár rá. Például a gózkúp szegecselése. A gózkúp egy 70 centiméter átmérőjű henger. Bele kell bújni valakinek. Ha feködhetne, akkor semmi küü-nösebb nincs ebben. Bár az sem kellemes, de alá kell tartani a légkalapácsnak és ez már megköveteli, hogy gúg-goljon a kúpban. A szűk helyen megszorul a meleg és a légkalapács zaja felfokozódik, állandó remegésben tartja a munkahelyet. Minden másodikk szegecset alulról kell felvívni. Azt az 1200 fokra hevített vasat. Csuronvíz a munkás mire kijön és bármennyire is gyakorlott, néhány lépéstétován tesz meg... A kazánkovács nemcsak szegecsel. Ott van a körtüznél is, ahol a vaslemezeket hevíti, Pokoli meleg van itt,

ökröt lehetne sütni a tűzőn. Ha vörösré izzott a vaslemez, leszedik, ott dolgoznak körülötte. Aztán ráteszik egy üllőre, úgy egyengetik. Hatalmas, több mint egyméteres nyelű, kétkilós kalapáccsal történik az egyengetés. Állandóan 80—90 fokos hőségben! Tíz perc munka, tíz perc pihenés. Így bírják az egyengetést. Másutt a vaslemezeket hengerlik. Betolnak a gépbe egy 26 milliméter vastag két és fél méter széles lemezt. Kari-

kába hajtja a masina ezt a vastag szalagot. A kezelőse nehez ennek a gépnek. Egy szál alsónadrágban dolgoznak mellette. Így is fénylik a bőruk az izzadságtól.

A munkára mégsem panaszkodik senki. Különösen az utóbbi időkben nem.

— Annyi lógás, csellengés, késés, igazolatlan mulasztás volt korábban, hogy azt mondtam, itthagynom az üzemet — meséli a művezető. — Ma?

— Nem emlékszem mikor volt késés.

Ez mutatja hát a munkafegyelmet. A változás magyarázata többféle.

— Más most a vezetés, és ósztintén elmondhatjuk, mi nyomja a szívünket. Meghallgatnak és igyekeznek segíteni — mondja egy ember a körtüznél. — Kérem szépen — gondolkozott el Dancsi Imre ifjú munkás, amikor kérdeztük a változás okai felől — én a politikához nem sokat értek. Azt viszont tudom, hogy hat forinton aluli órábre itt senkinek sincs.

Vagyis 1200 forint a legalacsonyabb kereset.

Van, aki ennek a dupláját kapja.

— Erdei Gyula — mutatta be a „2400-as” a művezető.

Ebédidőben még van idő egy kis beszélgetésre és akkor már előkerül néhány probléma. Van, amiben segíteni kellene a kazánműhely embereinek. Sorolják egyiket a másik után:

— Szeretünk mi dolgozni, de néha akaratunkon kívül bajba jutunk a tervteljesítésbe. Nincs anyagunk. Így aztán nem lesz túlterjesztés... — Es élüzem cím sem — toldja meg társa.

Panaszkodnak a raktár földútjára, amely balesetveszélyes. Ha lecenteméznek, vígan futna rajta a kocsi. Többéves gond ez már.

Szinte egyszerre bölitának, mikor valaki megszólal:

— Baj van a szódavízzel. Csak azok kapják, akik a körtüznél vannak.

Filléres dolog és mennyi bosszúságot okoz! Ne vegyük el a munkások kedvét ilyen-mivel. Természetes, hogy a kazánműhelyben nincs kivétel. Mindenütt nehéz a munka.

— Na, még itt van a munkaruha — bök homlokára egy fiatal segéd. — Augusztusban járunk és még nem adták ki az ideit.

Siralmasan festenek a múlt évi ruhák. Ha járandóság, ha törvényben lefektetett jog a vedőruha juttatás, meg kell adni. Késedelem nélkül. Ez így illik, és ósztintén szólva a kazánműhelyiek sem kések a tervek teljesítésével.

Még van öt perc a dudaszóig. Rőptében elmondják, hogy a kazános kizsátság első az üzemi vasgyűjtésben és hogy labdarúgó csapatuk a napokban az irodistákkal mér össze erejét.

Letelt az ebédidő, elbúcsúznak. Aztán felreccsennek a légkalapácsok, sir a hengerlő motorja, tompán dübben a föld, amikor lecsapnak a felhevített kazánfalra. Messziről, a gyárkapuból is hallani még a szegecselés lármáját...

Dolgozik a Járműjavító kazánműhelye.

Sütő Gy.

A sejt ellen küzdenek az Orvosi Műszergyár kommunistái

A bizalom különösen azóta nőtt meg az Orvosi Műszergyárban a pártvezetést iránt, amióta a pártvezetőség feladatahoz híven többet foglalkozik a dolgozók problémáival. Elvezet az Orvosi Műszergyárban — mint nagyon sok üzemi pártszervezetnél gyakori volt, hogy — legkevesebbet az ott dolgozók ügyes-bajos dolgaival törődtek. Itt a pártvezetőség nem élt eddigi lehetőségeivel. Többek között a termelés pártellenőrzésére sem fordított kellő gondot. Ezt a helytelen gyakorlatot az utóbbi hónapokban száműzték.

Az Orvosi Műszergyárban a szép eredmények mellett munkakiesés, kár a sejt miatt van. Az üzemi pártvezetőség segíteni kell, hogy ez minél előbb megszűnjön. Az igaz, hogy rosszmademes orvosi műszereket nem olyan könnyű és egyszerű gyártani. Még a legfejlettebb kapitalista országokban több évtizedes tapasztalat és néha fejlettebb technika mellett is sok sejtelt és drágán állítják elő az orvosi műszereket, mert a gyártás technológiája nem tökéletes. Ez vonatkozik a debreceni Orvosi Műszergyára is. — Azonban az is igaz — mondja Izsó Kálmán elvtárs, a csőhúzó üzemi munkása, a gyár párttitkára —, hogy a megengedett 6 százalékkal szemben nekünk jelenleg is 8 százalék sejtünk van.

A pártvezetőség az fizem vezetőségével együtt sokat gondolkodott azon, hogy mit kellene tennie. Pártvezetőségi ülésen, taggyűlésen, műszaki értekezleten többször megbeszéltek már ezt — de hathatósabb intézkedéseket nem tettek. — Talán most értünk fordulóponthoz — közli Izsó elvtárs. — Kálmár László elvtárs, a technológiai osztály vezetője, pártszervezetünk tagja éppen pánkeken adott utasítást egy új módját bevezetésére, ami 'saját elgondolása és kísérletei alapján alakult ki. Az új munkafolyamat csökkentette a cső felületi foltosságát, ami miatt néha a gyártásművelés 90 százaléka sejt.

Ebben a szakmában különösen jelentős a technológia betartása és tökéletessége. Kálmár László új kísérlete is eredménytelenné kecseséget — de az üzemen dolgozó kommunisták véleménye szerint — a sejt megszüntetésének egyik legfontosabb eszköze: a gyártás rendszeres és folyamatos ellenőrzése. Az elmúlt hónapokban ezt az Orvosi Műszergyárban elhanyagolták. Így történhetett meg, hogy hosszú hónapokig csak az étdók-hatodik műveletnél — majd nem kész állapotban — vették észre, hogy az áru sejtjeles. A pártvezetést javaslatára a gazdasági vezetők a sejt csökkentésére újabb intézkedéseket hoztak. A csőhúzó üzemi részben, ahol pedig a legtöbb sejtelt volt, és sajnos van még néha ma is, július 1-től minőségi átvevőt állítottak be. Azóta csökkent a sejtjeles félkész áruk továbbmunkálása, más üzemi részbe küldése. A többi üzemi részben dolgozó minőség ellenőrök, s nem utolsósorban a kommunista dolgozókat a legutóbbi taggyűlésen felelősségelteljes munkára kérte a pártvezetést. A csőhúzó üzemi kommunistái szava tették, hogy a munkafeltételek sem biztosítják megfelelően a minőségi munkát. Kérésük meghallgatásra talált. Kétszáz villanyégőket, új mikroszkópokat kaptak, s az elmúlt napokban már kevesebb sejtelt került ki az itt dolgozó munkások keze alól.

Az üzemi pártszervezet másik fontos feladatának a társadalmi tulajdon védelmét tekintni. Nem véletlenül. Nemegyszer előfordul, hogy a gyárból olyan értékek is kikerülnek, amelyet a gyár is drága valutáért importált. Különösen „keletjei” volt és van a résznek és különböző kisebb számszámoknak.

könnyen és jó pénzért el lehet adni. Egy melegsajtóló dolgozó szekrényében pl. 60 darab szerszámot és félkész munkadarabot találtak. Többek között például 13 darab reszelőt. A „gazda” gondosan ügyelt arra, hogy a részleg minden változata meglegyen. A szekrény tartalmából előkerültek kisebb-nagyobb méretű fűrők, félig kész állapotban levő kések, bicskák, borotvák, köröm- és sebészollók. S mindez a nép, a társadalom tulajdonából. Ak ez a gyűjteményt láttá felelősségre kell vonni a társadalmi vagyon herdőit. E az eset még azokat is felháborította, akik nem sokat törődtek azzal, hogy munkatársuk mit csinál. Ugy gondolkoztak: „ő csinálja, ő baja”.

A pártszervezet felvilágosító szóval igyekszik arra készíteni a gyár valamennyi becsületes munkását, hogy ezentesül sokkal éberebben őrököljön a társadalmi tulajdon felett, mert ahol az üzem károsodik, ott károsodik ő is. A hiányzó szerszámokat, a jogtalan munkára elhasznált drága nyersanyagot az üzemenk pótolni kell, ez pedig növeli az önköltséget. Az önköltség növekedése pedig csökkenti — hogy csak egy példát említsünk — a dolgozók nyereségrészesedését is. A társadalmi tulajdon védelmét, a dolgozók felvilágosítását szolgálja a pártvezetőségnek az a terve, hogy rövidesen kiállítást rendez. Intő példákat bemutatja azokat a szerszámokat és üzemi értékeket, amelyeket egyes dolgozók eltulajdonítottak. A kiállításon számokkal mutatják be, hogy a társadalmi tulajdon elleni vétségek, a jogtalan nyersanyag felhasználás gazdaságilag milyen károsodást jelentenek az üzemenk, a munkásoknak.

Az Orvosi Műszergyár pártvezetése felismeri, hogy a pártszervezet tevékenységét növeli az, ha behatóbban foglalkoznak a gyár problémáival, a munkások mindennapos gondjaival.

Kovács Margit

Az Aranybika önmaga gondoskodik a vízellátásról

A Vig moziba járó közönség nemegyszer rosszalotta, hogy bizonyos időszakokban valószínűsít az Aranybika teraszával szemben levő kútból.

Nos, mindenki megnyugtatóra szólunk, hogy az ott elfolyt viz egyáltalán nem terheli a város vízközlését. Arról van szó ugyanis, hogy a háború előtt a Bika, de meg a bérházak, meg az ottani kádfürdő is, önellátók voltak. Még a szálloda építésével egy időben egy 70 méter magasú förtöltött kút létesítettek, amely 1944-ig, függetlenül a városi vízellátástól, ellátta az előbb említett létesítményeket. Ezt a kútját — amely háborús sérülést szenvedett, majd időközben fontos alkatrészei tűntek el — kivánja ismét az Aranybika vezetősége — igen helyesen — rendbehozni. Mivel azonban az eltelet idő alatt a kút vize erősen szennyeződött, időnként alaposan kiszivattyúzzák, s máris eljuttatták odaig, hogy bizonyos mennyiséget ipari célokra — locsolásra stb. — felhasználhatnak.

A kút rendbehozásának gondolata a múlt év őszén ötlött fel a vezetőség fejében, s miután a szükséges anyagokat biztosítása is megtörtént, körülbelül 2 hónapja megindultak a helyreállítási, fertőtlenítési munkálatok. A gondolat megvalósítása kettős haszonnal jár: 2000 köbméter vizet kevesebb fogy havonta — mert ennyit használ el az Aranybika a város vízközléséből, és ennek árát takarítja meg a vállalat ugyanannyi idő alatt, ami szintén komoly összeg.

A KÖJÁLL minden szivattyúzás után megvizsgálja a vizet és csak akkor engedje emberi használatra igénybe venni, ha a víz megisztul az ártalmas szennyeződéstől. Tehát szó sincs itt pocskolásról, ellenkezőleg: mindenképp érintő megtekintéstől, a kezdeményeztetés minden dícsértet megérdemel.

Nem sok ember mondhatja magáról: én is jártam Zomlinton. Kanyargunk a dűlőutakon jobbra-balra, sokszor szinte sűrölünk a román határt. Ott kanyarog el a gépkocsis a fehér határkövek mellett, látjuk az őrornyókat, sokszor már az az érzésünk: mi lesz ha nem jól irányítottak s Romániában kötünk ki hivatalosan.

A keréknyomok jó vezetők s a „diófás út”, mely valamikor országút volt, de most már éppenséggel földút mint a többi, csak szélesebb, két oldalán hatalmas diófaikkal. Ez az út víz Zomlomba.

80 új cseréptető ház
Kis település, alig nyolcvan ház. Ártánd — ahova közigazgatásilag tartozik — öt kilométer, ide látszanak a határon túli kis községek, falvak.
Tíz perc elég a település körbejárásához, nem lehet eltevézni. Ha lehetne se tudnánk: gyerekek szaladnak utánunk, az emberek a kerítések mögül lesik, kik, mik ezek, s vajon mit akarnak. Nagy újság itt egy idegen, meg kell nézni.

Valóban ki jut el ide? A mérnök Szentjóbi Ottó, aki Debrecenből jött, s akivel legelőször találkoztunk, aki itt időz, már hónapok óta méri a földet, mert 45 óta még nem jutott ide arra, hogy a kiosztott káptalani földet a jogos tulajdonosok nevére írják.

Elmaradt kis hely, állapítanak meg, ha...
A vegyesboltban körbevesznek az emberek, mindenki akar mondani valamit Zomlintonról a kis településről, az itteni emberek életéről, gondjáról. Megmondom én az igazat — így az egyik —, csak az a baj, mert azt is tudja

magát, hogy a társadalmi tulajdon elleni vétségek, a jogtalan nyersanyag felhasználás gazdaságilag milyen károsodást jelentenek az üzemenk, a munkásoknak.

Az Orvosi Műszergyár pártvezetése felismeri, hogy a pártszervezet tevékenységét növeli az, ha behatóbban foglalkoznak a gyár problémáival, a munkások mindennapos gondjaival.

Kovács Margit

SZERKESZTŐI üzenetek

Csakányovszki Judit, Csapó u. 83. Panaszuk rendeződött, amit azt személyesen is tapasztaltunk. A bika, a tanács, a környék lakói háziességüket az utcai gyűjtőbe szállítják, ahelyett, hogy használnak a kétnaponkénti elszállításig.

Kalapos László, Bellegelő 24. Panaszát megvizsgálták és megállapították, hogy az Ön által írott „Szentes” típusú hálószerzőbútorral az üzlet április óta nem rendelkezik. Ezért törölték az „Ügyvezetés” listájából, mert más típusra nem reflektált. A fényezett hálószerzőbútor vásárolásához a jövőben egyébként előjegyzés nem szükséges. Így módja lesz olyan bütor vásárolni, amilyen ízlésének megfelel.

Szabó Ferenc, Tégláskert. A kifogásolt bontásra azért került sor, mert részben deszka kerítés teljes lekorhadott, részben pedig nem voltak a „Szentes” típusú hálószerzőbútorokat a fedett gyűjtőmedencék tetején s a külön, zárt napozó létesítést kevesen igénylik. A föld átépítési tervében egyébként szerepel zárt napozó építése is.

Szűcs Lajos, Derecske. Problémájára a választ az SZTK megvelelő központjától levélben megkapta.

Dr. Kovács Deszö, Ságyári u. 9. Ertesztésünk szerint a kifogásolt hibát időközben kijavították.

Cs. Nagy Albert, Dimitrov u. 45. Intézkedés történt a panaszával kapcsolatban s a kifogásolt körülmények azóta már megszűntek.

Gáll Gyula, Pocsaj. Az Állami Maróthy György Tanítóképző szeptemberben indítja párhuzamos tanfolyamát, IV. osztály gimnaziumi értekezletet — rendezésük számára. Leveletben vagy személyesen forduljon közvetlenül az iskolai igazgatóhoz.

László Sándorné, Barnevill. Az ügy kedvező elintézését nyert.

Zsadányi György, Hajdúdorog. Az érvényben levő törvényes rendelkezések következtében problémáján nem tud a Debreceni Városi Tanács munkügyi osztálya sem segíteni. Debrecenben ugyan is elsősorban a helybeli fiatalok elhelyezkedését kell megoldani.

Egri Gyula, Hatvan u. 42. Panaszuk a lehetőséghez mérten orvosolt nyert.

Matkó József, Bercsényi u. 9. A III. ker. Tanács v. b. igazgatási osztálya arról értesített bennünket, hogy panaszát egy — maximum 2 hónapig — belül rendezzük. Adig is várjon türelmessel.

Blaiik János, Tordai G. u. 7. „Hajlétkeltem” nyilvántartásba vették, de segíteni ez évben már nem tudnak, hiszen igénylést is csak az elmúlt hónapban adta be.

Farkas László, Rakóczi u. 35. Sajnos panaszán ez évben már nem tudnak segíteni.

A nyiregyházi rádió műsora

(Az adás ideje mindennap este 6 óratól 7 óráig a 22,8 méteres középhullám). Augusztus 3., vasárnap: Felfedezük Nyiregyházat — Beszélgetés egy szavazás igazgatóval — Mindennapi életünkkel, zűllőfűi képekkel — Nincs jobb az úhazai tyúkhusvételénél — Szív küldi — A Keleti Focisportnálnál — Augusztus 4., hétfő: Esti híroszevegő — Fortuna szerkezen. — Egy ismerkedési est után — Aki öszel termelőszövetkezetet akarunk — Kattognak az írógepek — Sporhírado. — Ajándekmisior a cséplőgépadoknak. — Ifjúsági műsor.

itt a tanító sora. Egy tanítóé. Mert ha kettő lenne, s legalább még egy tanterem?...
Harminchat gyerek jár az iskolába, egytől nyolc osztályig. Hogy tanítsa őket egyszerűen, egy helyen? Nehéz, nem lehet itt a hivatalos munkaidőt betartani. A tanítón múlik, hogy tudja megoldani. S ő megoldja, úgy, hogy félórás órák vannak, az alsó négy és a felső négy osztály külön-külön jár, délelőtt egyik, délután másik. Tehát reggeltől estig tanít, s másnap kezdődik újból az egész, nincs szabad idő. Ezért kellene „nycs”-s tanító.

A jegyzetömbben gyűlnek az adatok, a tények a kis település 300 emberének életéről. A nagyváradi káptalan cselédei voltak egytől egyig legalábbis az idősebbjei. Egy major állt itt hajdan, pár cselédház. A major öszedült, elhurcolták, sok kis piros csereptető ház lett belőle. Először egy, majd tíz, nyolcvan, s most már ha egy új pár összerúdul az első: házra pórol, terjeszkedik a kis település. S egyszer, biztos villany is lesz, kövesút, mert a panszakk mellett is tudják a zomliniak, egyszerre minden nem lehet. S majd akkor...

A tanító búcsúzik: jöjjenek el az ősszel is. A körbenállók nevetnek. Mi is érezzük a célzást. Szár az út, könnyű megközelíteni a határszéli Zomlont, mégis alig-alig megy hozzájuk valaki, vezető a városból, akivel elbeszélgetnek ügyes bajos dolgairól. Hat hogy mennének ősszel, amik a szekér is tengelyig ül a sárban? De talán sehol sem lehet oly kristálytisztán lemérni a fejlődést, amin a falu élete átteszt.

Jöjjenek el ősszel is
Valamikor, talán a tatár vagy a törökidús előtt közbűt állt itt. Ez a történelmi, s erről tud a tanító. Am legszívesebben mégis a hozzá legközelebb állóról az iskoláról beszél. Ezt nem is annyira panszolja, mint inkább csak úgy elmondja, milyen nehéz

Falusi tanácsadó

ÜJ FOSZFORTARTALMU MŰTRÁGYÁK

Ebben az évben először került forgalomba a Hiperfoszfát nevű, eddig nem alkalmazott, 30%-os foszfortartalmú műtrágya. Ez az igen értékes műtrágya nagy mennyiségű meszet, 3-4 százalék szervesanyagot is tartalmaz, és elsősorban savanyú talajok műtrágyázására kiválóan alkalmas.

A magas foszfortartalmú műtrágyával jelentősen fokozhatjuk növényeink terméshozamát. Nemcsak a szántóföldi növényeknél, de szőlő- és gyümölcsstermelésben is ajánlatos alkalmazása, mert növeli a cukortartalmat, a termésmennyiségét, és az éretést gyorsítja.

Legjobban növeli a terméseredményeket az új műtrágya, ha ősszel szervesanyagával egyidejűleg dolgozunk be a talajba, mert így tudjuk a szervesanyagban mutatkozó foszfort hajtani a legjobban pótolni. A Hiperfoszfát tartó utóhatású műtrágya, így foszfortartalma több évig tápanyagot szolgáltat a növénynek. Összel tavaszi vetésű növények alá jó eredményt lehet elérni, ha káliumtrágyákkal együtt alkalmazzuk. A Hiperfoszfátból éventéni adagolás helyett érdemes ősszel kéthétt 250-300 kg-ot felhasználni, és ezzel a növények foszfortigényét 2-3 évre is kielégítjük.

Az új műtrágya ára métermázsánként 67,- forint.

AZ ÁLLAMI GAZDASÁGOK DOLGOZÓINAK KENYERGABONA JUTTATÁSA

Több állami gazdaságból beérkezett kérdéssel kapcsolatban a dolgozók természetbeni kenyérgabona juttatásával kapcsolatban ismertetjük az alábbiakat:

A Földművelésügyi Minisztérium rendelkezése értelmében az előző évekhez hasonlóan a kenyérgabona juttatás egész évre a gazdaságok állapotától, időszaki és aratás-csépelésben résztvevő dolgozói részére 200 kilogramm, igényjogosult családtagjaik részére 150 kilogramm. A gazdaságok által elkészített igénylések alapján fenti mennyiségeket a gazdaságok állandó dolgozói negyedévente kapják meg. Az időszaki dolgozókat két részletben, a kizárólag aratási-cséplési munkásban

résztvevő dolgozók juttatását pedig a cséplés befejezése után adják ki. A dolgozók büszkén mérték a 93,- forintos, a rozsrét 73,- forintos kötelességet a gazdaságoknak. A kenyérgabona juttatását az előző évtől eltérően érményben kell kiadni. A gazdaságtól távol lakó dolgozók részére a juttatást a terményforgalmi vállalat a lakó helyhez legközelebb eső malomban vagy cseretelpre utalja át.

TANULO SZERZŐDTESE AZ ÁLLAMI GAZDASÁGOKBA

A falusi fiatalok elhelyezkedésének újabb lehetősége a mezőgazdasági szakmunkások képzése az állami gazdaságokban. A megye állami gazdaságai öntözéses növénytermelési, szőlő-, gyümölcsstermelési, halászati, sertéstenyésztési és egyéb szakmunkások képzésére szerződött a falusi fiatalokat, akiknek gyakorlati képzésével a gazdaság vezetősége által kijelölt szaktanárok foglalkoznak. A tanulók a kampánymunkák idején teljesítményükben, más időkben pedig órakeretben kapnak díjazást.

A szakmunkások képzése ideje 3 év. Minden évben 7 hónapig gyakorlati munkában, 4 hónapig elméleti képzésben részesülnek, míg egy hónapra szabadságot kapnak. A jelentkezők az ipari tanulókkal azonos kedvezményben részesülnek szabadságolás, munkaruha ellátás, étkezteszt tekintetében. Az Elepi Állami Gazdaságban baromfitenyésztést, a Debreceni Állami Gazdaságban szőlőtermelési szakmunkások képzésére már többben jelentkeztek. Jelentkezni lehet augusztus 15-ig a megye területén lévő bármely állami gazdaságnál. A tanulók az állami gazdaságokban szállást, és igen kedvezményes térítést elleneben háromszori étkezést kapnak.

CSILLAGFURT ZÖLDTRÁGYÁZÁS SZÉLES SORKOZÓ TELEPÍTÉSÜ SZOLOKBAN

A nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet 4 éven át tartó kísérletorozatban 140 centiméteres sorközökre telepített szőlő minden második sorkába éventénként váltakozva csillagfurttel végzett zöldtrágyázást.

A csillagfurt virágzókor, június 5 és 10-é között forgatták be a talajba. A 4 év kísérlet tapasztalatai szerint — anélkül, hogy a peronoszpóravészély növekedett volna, vagy talajunság következett volna — az istálló- és műtrágyázott szőlőtáblákkal szemben a csillagfurttel végzett zöldtrágyázás szembetűnően fokozta a szőlő vegetatív növekedését, a termés és a bor minőségét. A csillagfurt a homok gyakori erős felmelegedése esetén igen jól árnyékoló hatást váltott ki.

Megvénkben egyes helyeken nagyarányú szőlőtelepítéseket terveznek. Jelentős költség-megtakarítást eredményez, megoldja a szőlő talajápanyag visszaforgását a nagy jelentőségű csillagfurttel végzett változatos zöldtrágyázás.

A csapagy-gyári kszisták állásfoglalása

A Népszabadság július 24-i számában megjelent a Szovjetunió ifjúsági szervezeti bizottságának felhívása, amelyhez a Górdülőcsapagy-gyár fiatalja csatlakozott. Alább közöljük erről szóló leveleük szövegét:

Mi, a Debreceni Górdülőcsapagy-gyár fiataljai csatlakozunk a Szovjetunió Ifjúsági Szervezeteinek Bizottsága felhívásához. Mélységesen elítéljük és felháborodásunkat fejezzük ki közel- és közép-keleti angolszász agresszió miatt. Meg vagyunk róla győződve, hogy az agresszorok mesterkedése kudarcbra fog fulladni a népek közös békevágyával szemben, mert az emberek milliói nemcsak vágnak a béke után, hanem kéznek harcolni is érte. Támogatjuk az ifjúsági bizottság javaslatát, melynek célja, hogy a világtársifjúságunk előj tartásának világetálkozót azért, hogy határozottan nemet mondjanak a háborúnak.

R. B.

itt mindenki, mennyit tojt a szomszéd tyúkjá. — Mindent meglehet itt kapni ebben a boltban — kezd a boltos — a ruhaneműtől a kenyérig. Csakhát... és itt panasz jön, mert valamely úgy gondolják a zomliniak, miért is beszéljenek másról, mint panszúkról, amelyet orvosolni kellene. Igen, jobb hely kellene a boltnak, nagyobb raktár, szárazabb, hogy ne penészedjen meg az áru, ne együtt legyen a fűszer a petróleummal, a kocsmá és a bolt, s a másnap kenyeret Nagyrábnak ne mindig ide adják.

Mi van, mi hiányzik?
Mennyire is elmaradt hely? Nézzük! — tesszük fel a kérdéseket.
Villany?
— Nincs.
Rádió?
— Az van, legalább huszontöt házola.
Iskola?
— Egy van, egy tanítóval, de lehet, hogy ösztől már két pedagógus lesz.
Újság jár?
— Majdnem minden házhoz.
Kulturház?
— Van. Mozigép is, minden héten vetítenek. Csak...
Tovább már kérdezni sem kell, sorolják maguk is, mi van, mi nincs. Orvos jár ki rendszeresen, párt-, KISZ-szervezet dolgozik, sportolnak. (Berekbűzőrmeny csapatát is csak azért nem tudták legyőzni a legutóbbi mérkőzésen, mert a bíró nem engedte, De

Az utóbbi hokok hasábjain vashatjuk azo megállapodás szocialista or sal kötöttek. hozták nyilván gar Népköz Csehszlovák mnyüküldöttsé t a két 1965-ig szóló müködésről és szállítás sz könyvet. A 1958. évi ár bővítésére kö lapodást. A országok sajto sen közli a k egymás között res gazdasá eredményéről, hosszú távlat sági szerződ röl.

A kölcsön szell
A nyilván dokumentum országok egés egyre erősöd csolatának szocializmust, a Kölcsönő G Tanácsa kere korábban r egységesen alapján, a k nyújtás szell ják össze né ket. A köl nyújtás szel nem ért har amikor közel 1949-ben meg a külföldi és körök „szovje ról”, a „kis saji leigazás ról” és más e darságról rik

Amikor eze listák szótárá galmakat ha nál is egy ut eszünkbe trel” — tart

A kapitalista kodo köréi kézenlhetetlen rösség elve alakulhat ki országok köz sítók, a népe sárba tipró k lamok közé csak a zsírok fitot látják. A mokban nem jelent meg. kai külpolití daasztán t viseli. Ebben szerzők ing ki a gazdas országok amely arra fejlesztek nemzetgazda

Az elmu KGST-ben a korg a kom pártjainak tatták a sz közötti gá müködés to kérdéseit, a amerikai új Times a k ocsolta a n országoknak ban, amely lag elmarad bölcsen ten mezőgazdasá ipari nyersa tostaná”. E szórol “sz fasizta Né ban hirdé ”.Ti, kelet-csak termé got, majd a mi gondokt szer azonban jét multá. le.

A össze
A KGST elteit közel tően bizonyo lista orsz nagszerű sére vezeté ságok gazz lendülését tanács ered dasági tap szakú fejles kieserése. anyában g ben szegén

A szocialista országok gazdasági együttműködése

Az utóbbi hetekben az újságok hasábjain egymásután olvashatjuk azokat a gazdasági megállapodásokat, amelyeket a szocialista országok egymással kötöttek. Az elmúlt héten hozták nyilvánosságra a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság kormánykötésének jelentését a két ország közötti 1965-ig szóló gazdasági együttműködésről. Korábban, pár héttel ezelőtt közölték a lapok, hogy Moszkvában aláírták az 1961—1965. évi magyar—szovjet gazdasági együttműködési és kölcsönös áru- szállítási szerződés jegyzőkönyvét. A lengyelekkel az 1958. évi árucseréi forgalom bővítésére kötöttük megállapodást. A külföldi, baráti országok sajtója is rendszeresen közli a kommunikációkat egymás között folytatott sikeres gazdasági tárgyalások eredményéről, a különböző hosszú távlatra szóló gazdasági szerződések megkötéséről.

A kölcsönös segítség szellemében

A nyilvánosságra került dokumentumok a szocialista országok egészségesen fejlődő, egyre erősödő gazdasági kapcsolatainak hű kifejezői. A szocializmust építő országok a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa keretén belül, a már korábban megállapított és egységesen elfogadott elvek alapján, a kölcsönös segítségnyújtás szellemében hangolják össze népgazdasági terveiket. A kölcsönös segítségnyújtás szellemében ez nem árt hangsúlyozni, mert amikor közel tíz évvel ezelőtt, 1949-ben megalakult a KGST, a külföldi és hazai reakciós körök „szovjet imperializmusról”, a „kis államok gazdasági leigázásáról, kifosztásáról” és más ehhez hasonló badarságról rikácsolnak.

Amikor ezeket az imperialisták szótárából jól ismert rágalmat halljuk, önkéntelenül is egy régi közmondás jut eszünkbe. „Ki mint él, úgy fél” — tartja ez a mondás. A kapitalista országok uralkodó köréi előtt teljesen elképzelhetetlen, hogy a kölcsönös elve alapján kapcsolat alakulhat ki a kis és nagy országok között. A gyarmatosítók, a népek függetlenségét sárba tipró kapitalisták az államok közötti kapcsolatban csak a zsíros üzletet, a profitot látják. Az Egyesült Államokban nemrég egy könyv jelent meg, amely az amerikai külpolitika politikai gazdaságtan hangzatos címet viseli. Ebben a könyvben a szerzők ingerülten fakadnak ki a gazdaságilag elmaradott országok törekvése ellen, amely arra irányul, hogy kifejlesszék saját független nemzetgazdaságukat.

Az elmúlt hetekben a KGST-ben részt vevő országok a kommunista munkáspártjainak képviselői megvitatták a szocialista országok közötti gazdasági együttműködés továbbfejlesztésének kérdéseit, az egyik jelentős amerikai újság, a New-York Times a következőket tanácsolta a népi demokratikus országoknak: „Kelet-Európában, amely iparilag viszonylag elmaradott, néhány ország boldog lenne, ha termelését mezőgazdasági árucikkekre és ipari nyersanyagokra összpontosítaná”. Ez a tanács szinte szóról szóra megegyezik a fasiszta Németország korábban hirdetett szövegével: „Ti, kelet-európai államok csak termeljétek nyersanyagot, majd az iparfejlesztésről mi gondoskodunk”. Ez a módszer azonban már régi és idejét múlt. Nem kérünk belőle.

A tervek összehangolása

A KGST megalakulása óta eltelt közel tíz év szemléltetően bizonyítja, hogy a szocialista országok összefogása nagyszerű eredmények elérésére vezetett, a résztvevő országok gazdasági életének fellendülését eredményezte. A tanács eredeti feladata a gazdasági tapasztalatok, a műszaki fejlesztés problémáinak kicserélése, valamint a nyersanyagban és gépi felszerelésben szegény országok segítése

volt. A szorosabb együttműködés megvalósítása azonban sürgetően követelte, hogy ezt a szűk keretet tovább fejlesszék és a kapcsolatokat a népgazdasági távlati tervek összehangolására is kiterjesszék. Mig korábban a KGST-ben levő országok — Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Bulgária, Német Demokratikus Köztársaság és Albánia — főleg az árucserében fejlesztették kapcsolatukat, addig most már kiterjedt ez a kölcsönös együttműködés a termelési programok és a beruházási feladatok összehangolására is.

A szocialista országok népgazdaságának egészséges fejlődése, a dolgozó nép életszínvonalának emelése, de nem utolsósorban a kapitalista környezet, a kapitalista világ-gazdaság létezése, a nemzetközi munkamegosztásban rejlő lehetőségek fokozottabb kihasználására készítettek. A szocialista tábor erősödése szempontjából hátrányos, egy-egy iparág fejlesztésében tapasztalható párhuzamosságot fokozatosan igyekeznek megszüntetni. Korábban ezek az országok csak a belső piac szükségleteire terveztek, egy-egy fontos iparcikkekkel csak kis sorozatokat gyártottak, ami tudvalevőleg nagyobb költséget emészt fel, nem jövedelmező. Ezt a párhuzamosságot tapasztalhattuk például Csehszlovákia, az NDK és Lengyelország szerszámgép iparágában. A szocialista országok távlati gazdasági terveze, az elképzelések összehangolása megszünteti ezeket a felesleges párhuzamokat és lehetővé teszi, hogy a legjobb műszaki feltételekkel rendelkező ország olcsón állítson elő ipari termékeket, amellyel azután ellátja az egész szocialista tábor.

A nemzetközi munkamegosztás

A népgazdasági tervek összehangolásából következik, hogy ma már új módon jelentkezik a nemzetközi munkamegosztás problémája is. A szocialista országok éppen a jobb együttműködés követeléseiben meghatározták, hogy melyik ország milyen főbb termékekből, árucikkek-ből biztosítja a többi ország szükségletének kielégítését is. Ma már nem törekedhet minden ország teljes önellátására — sajnos a mi népgazdaságunkban is hatott a korábbi években ez a tendencia — nincs szükség például a nehézipar valamennyi ágának fejlesztésére az összes szocialista országokban. Ma már kölcsönös kiegészítik egymást a baráti országok, s elsősorban azokat a gazdasági ágakat fejlesztik, olyan iparcikkekkel termelnek, amelyekhez megvannak a kedvező feltételek.

Románia például a gáz és olaj- és földgáz-forrásokra támaszkodva segíti a szomszédos országokat üzemanyaggal és olajtermékekkel. A földgázból a magyar — román szerződés értelmében mi is részesülünk. Az elkövetkező években a romániai földgázra támaszkodva műgumit állítanak elő és új nitrogéngyárakat is építenek, amelyek a testvér országok szükségleteinek kielégítését is elősegítik. Lengyelországban a barnaszén termelését fejlesztik gyors ütemben, az igen fejlett csehszlovák gépgyártás gépkocsikat, különböző szerszámgépeket, kovácsolós és sajtó berendezéseket gyárt. A Német Demokratikus Köztársaság vegyipari és textilipari berendezésekkel, hajó és gépkocsi exporttal járul hozzá a baráti országok fejlesztéséhez.

A szocialista országok közötti együttműködés, a nemzetközi munkamegosztás a mi számunkra is jelentős előnyöket biztosít. A technika rohamos fejlődése, a különböző új iparágak születése, az automatizálás, a kémizálás gyors térhódítása, az atomenergia hasznosítása nagy befektetéseket követel országunktól is amelyeket a magunk erejéből nem tudunk megoldani. A már korábban kifejtett, úgynevezett hagyományos iparágak modernizá-

lása, korszerűsítése, a sorozat- és tömeggyártás bevezetése hatalmas összegeket igényel. Ezeket a feladatokat csak a többi baráti országokkal együttműködve tudjuk elvégezni. A KGST működése lehetővé teszi, hogy mi is azokat az iparcikkek, termékeket állítsuk elő, amelyek adottságunknak megfelelnek és ezeket exportáljuk a baráti országokba. Hazánk a szocialista országokból elsősorban nyersanyagokat és félkész árukat vásárol. Behozatalunk 70—75 százalékát ezek a termékek teszik ki. Rendkívül előnyös számunkra, hogy kivitelünk több mint 50 százaléka gépekből és műszeripari termékekből, valamint könyvnyű- és vegyipari, élelmiszeripari cikkekkel áll. A legnagyobb szállítók a Szovjetunió. A legfontosabb ipari nyersanyagokat, a vasércet, nyersolajat, gumit, rezet, fát, gyapotot a Szovjetuniótl kapjuk. Mi ezektől a cikkekért olyan árukkal fizetünk, amelyek sok munkát igényelnek, és magas értéket képviselnek.

A kölcsönös előnyök alapján

A jó együttműködés biztosítja a mi iparunk fejlődését is, mert a többmillió szocialista piac nem ismeri a válságot. Nem okoz gondot a műszaki és hűveléstechnikai ipari termékeink, a világiszer ismert diesel-mozdonyoknak és más cikkeknek az értékesítése. A KGST keretében működve mi látjuk el a baráti országokat 3,5—5 tonnás teherautókkal, négy tonnás felül autóbusszokkal, többfajta gördülőcsapággal, kerek és láncfalas traktorokkal és más gépekkel, felszerelésekkel. Nyugodtan folyhat üzemeinkben a termelőmunka, mert a tervek összeegyeztetése, a jó együttműködés következtében például gépkivitelünknek több mint 70 százalékát már 1960-ig lekötöttük. Sőt ma már az a probléma, hogy nagyobb üzemeinknek hogyan tudjuk biztosítani a kapacitás növekedését.

A szocialista országok kölcsönös együttműködése azzal az előnnyel is jár, hogy előmozdítja és serkenti az illető országok gazdasági lehetőségeinek maradéktalan kihasználását. Ez az együttműködés figyelembe veszi az országok természeti adottságait, a termelési tradíciókat, a munkatermelékenységben elért eredményeket, a munkások, a mérnökök, a dolgozók szakmai képzettségét. A teljes egyenlőség és kölcsönös segítségnyújtás „alapuló együttműködés” meggyorsítja a szocialista országok gazdasági fejlődését, ugyanakkor hozzájárul a szocialista világrendszer erősödéséhez is. E nélkül az együttműködés nélkül a népi demokratikus országok nem folytathatnák termékgazdálkodást, nem fejleszthetik gyors ütemben országukat, nem törekedhetnek a dolgozók életszínvonalának emelésére. A tőkés országok sikerrel alkalmazhatják volna ellenük az embargót, a blokádpolitikát. A blokádpolitika azonban csúfosan kudarcat vallott. A szocialista országok gazdasági együttműködésének sikere még a hírhedt háborús uszító Dullest is arra készítette, hogy kijelentse: időszerű a tilalomlista radikális módosítása.

A Szovjetunió és a népi demokratikus országok gazdasági együttműködése a szocialista nemzetköziség elve szerint valósul meg, az internacionalista szellem érvényesülése az gyakorlatban. Ezek az országok egymás közötti érintkezésükben is szem előtt tartják Lenin tanítását, aki hangsúlyozta: „A munka érdemei azt követelik, hogy a különböző országok, a különböző nemzetek dolgozói a legteljesebb bizalommal legyenek egymás iránt és a legszorosabb szövetségben forrjanak össze.” A szocialista nemzetek közötti gazdasági együttműködést ez a szellem hatja át.

Kovács Béla

Negyven év előtti keserű történet került a napvilágra

(Egy kézbesítetlen levél nyomán)

Elsárgult, tintával írt papír került ki a levéltár eldugott polcairól, 1917. február 9-i dátummal a „Nagy-méltóságú Belügyminiszter Urhoz” címezve. A címzett nem kapta meg, csak a megyeházig jutott el, s onnan a levéltár alájára. Pedig tíz hajdúdorogi cseledezőny, akik férjükkel együtt a kiszegelyházi uradalomban, vagy környékén valahol tengették egyik napról a másikra életüket, háború vége felé az elkeseredés végső órájában elmentek a községhez. Akkor a hajdúdorogi nép réme, Kanyuk Leopold közölte jegyző fogadta őket.

— Uram tegyen velünk valamit, vagy engedjék haza az urunkat, mert éhenveszünk — állt a tíz asszony Bóthi Istvánné, aki tízenegy gyermekét hozott a világra. — Ne siránkozzanak itt — ordított rájuk Kanyuk Leopold — hiszen kapnak havontát két kiló málisztet, meg két kiló rozlisztet. Ugy osztják meg, ahogy akarják. Mit követelnek itt? Menjének dolgozni!

Igen ám, munka sem volt, és kenyér sem volt. A mal-

— Le a háborúval! Engedjék haza férjeinket! — kiabáltak az asszonyok. — A megye urait és a hajdúdorogi hatalmasságokat megdöbbenet ez a mozgolódás s este felé nyeret, szalonnát, húst osztottak, csak hogy elvegye az élet a már-már lángalobban felkelésnek. De néhány nap alatt elfogyott a kiosztott liszt, zsír, kenyér, s nyüstölt tovább a nyomorúságos élet, éheztek, nyomorogtak, fáztak.

Egy fiatal, haladó gondolkodású diák közéjük állt az elkeseredett hadiasszonyoknak. Elhatározta, hogy levelet írnak a belügyminiszterhez.

„Nagy-méltóságú Belügyminiszter Ur!
... Elvesztettük hitünket, bizalmunkat mindenben, mi földi és emberi, de mégis úgy rémlik előttünk, hogy ha lát-nánk Ön az apítán gyermekeket könnyeit, ha látná az árva-
két, az özvegyek jakszállat-sát, felolvadna a jégzsinó a Nagyméltóságod megfagyult keblében is.
Uram! Mondd meg mit együnk? Zsirunk, tejünk, to-

simogatta őket. Aradozik, hogy öregségére ilyen nyugodtan él és jól. Bóthi bácsi nyugdíjat kap, hiszen volt gazdasági cselede s több mint egy évtizedig bányász Tatan. Most szép kis házuk, kertjük van, s áldott, jó három gyermekük.

Boldogan, jómódban élnek mind. A felszperedett unokák is mind jól keresnek, egyik-másik már családot is alapított. Az egyik Tatabányán, a másik Szentendrén, a harmadik Ózdon dolgozik, s az öreg szüléket gyermeki szeretettel és támogatással veszik körül. Tisztes ünnepeket ruhájára hullanak drága könyvei. A régi keserűség emlékeiből fakadt könnyek öröme változva a máról és a holnapról, az élnévgyásról mesélnek. Így mondja:
— Azt áldja meg az Isten, aki így intézte sorsunkat. — S újra egy történetet mesél el.

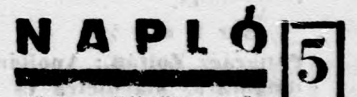
— Azokban a nehéz napokban, amikor ruha is alig volt rajtuk, két csó kukoricát törtem le, a kötőbeme-
tem, mert a hátamon egy köte-
szalma volt, szivem aiat
gyermek mozgott. A többieket
enyhíteni akartam. Valami jó
lélek beárult a kukorica tu-
lajdonosának — Nagy Szakál
Gyurka zsíroszadának és ez-
ért is a községhez híva-
vattak. Választani kellett:
vagy három napra becsuknak
a csendőrségen, vagy három
napig dolgozok érte a gazd-
nak. Nagy Szakál Gyurka ná-
rom napon át hajnalot ké-
sőt estig egy csupor aludtet
nélkül dolgoztattam a két csó
kukoricáért.

A másik asszony, Weininger Jánosné hetvenhét éves már, közel három évtizede özvegy, gyermekei között él boldogan. Ő keveset beszél. Elállítja szavát a sok keserű emlék, csak bizonygatja Bóthiné visszaemlékezéseit. Papp Péterné is özvegyen él. Hetvenöt esztendő, s jó gyermekei között tölti öreg napjait. Ugy mondja:
— Jó az emlékeket felidé-
ni, de Kanyuk Leopoldra gondolni, az éhségre, a nyomorúságra emlékezni nagyon fájó. — Ábri Józsefné is a hetvenötödik évét tapossa, ma is nyolc élő gyermeke van. Valamennyien szakemberek lettek, nagy részüik gépállomáson dolgozik, nem ritka, hogy egyik másik 3000 forintot keres havonta. Papp nének egyik fia tanácselnökjelölt, a másik akadémián végzett s az egyik termelőszövetkezet rizstermelő, brigádfőnöke. A többiek is mind-mind boldogan élnek. A gyermekek, de különösen az unokák — mert Papp nének van egy honvéd százados unokája — nemigen tudnak erről a keserves múltrol.

De azt tudják és soha többé nem felejtik

ha többé nem felejtik, hogy Nagy Szabó István, Nagy Szakál Gyurka és a többi basparaszt nem találhatja meg az élet a szegénység és nem lesz itt újra urak országa, ahol igazságtalan háborúba hajthatják a nemzet színe-virágát. Ugy mondták ezelőtt negyven évvel s így van ez még mindenütt, ahol az urak vannak hatalmon: „A gazdag védi a tanját, a szegény legény a hazát.” A tíz hajdúdorogi asszony belügyminiszterhez címzett könyörgő és vádoló leveleket megírása óta — új történelmet írnak a világban. Nálunk Magyarországon 14 évvel ezelőtt megdőlt a burzsoák és földesurak hatalma. Ebben az országban nem kell éhezni többet, sem a Dorog, sem más faluk nagy családjainak.
A régi urak utódai azonban még élnek, s nap, mint nap azon mesterkednek, hogy Ábri Józsefné, Bóthi Istvánné, Weininger Jánosné és Papp Péterné nyugodt, csendes, öreg napjait megzavarják. S azon fáradoznak, hogy a fiak és unokák művét — a felszabadult magyar nép nagy alkotását — a szocialista hazát rombadöntsék.

Fábián Sándor

Weininger Jánosné, Papp Péterné, Bóthi Istvánné a negyven évvel ezelőtti nőmozgalom hajdúdorogi szereplői

mos, meg a terménykereskedő magtára tele volt búzával, búzalisztal, a gazdag hentesek és zsírosparasztok kamarái szalonnával, hússal. De ezeknek ám nem volt nyolc, tíz vagy tizenkét gyermekük. A család fő mentesítője a hadbavonulástól, de akinek véletlenül mégis oda-volt a férje, Kanyuk Leopold borítékban csúsztatva oda a dupla hadiségelyt, hogy a szegény asszonyok, akik még sóra, borsaravolt se kaptak, ne lássák.
— Különbösen maguk is kapnak hadiségelyt és vegyenek belőle — fizette ki Kanyuk a siránkozó, követelő asszonyokat. Majd Ábri Józsefné állt elő, aki öt gyermekei maradt apa nélkül:
— Egye meg a jegyző úr a pénzt, hiába adnak nekünk öt-hat pótrát, nem adnak érte semmit. Értsek meg uram, hogy éhezünk. Adjanak enni, hiszen van a faluban! — Kanyuk erre azt válaszolta:

Asszonyok idefigyeljenek

Ha kicsi a pénz, nincs mit enni és éheznek, öljék meg a legkisebb gyereket, étessek meg a nagyobbakkal. Ha világra hozták, tartásuk is elöket.

Az asszonyokban meglőtt a vér, elkéltük ajkukat foguk közé szorították, s mármár úgy látszott, hogy szét-
tépik ezt az embert, akiben egy vadállat veszett el. Ábri Józsefné a zsebében szorongatott keszkenőbe csavart, nehéz kapukulcsot kirántotta, szemét elfutotta a fájdalom, könny, és teljes erejével lesújtott Kanyuk Leopold őrdógi gondolatokkal és rossz indulatoktól terhelt koponyájára, aki a következő pillanatban vérbefagyva összecuklott íróasztala mögött. Az utca tele volt éhező, ködörgő gyerekekkel, segítségért ri-mánkodó sokgyermekes anyákkal, háborúból hazake-
veredett sántákkal, békák-
kal. És az ezt követő órákban már-már odáig feszült a hangulat a községben, hogy felkelés tört ki. Elért Hajdúdoroga is az oroszországi forradalom szele. Hazajött katonák jelszavakat kiabáltak:

— Az oroszoknak nem kell a cár, de Kerenszkij sem!
— Nem kell nekünk Károly király, de Tisza Pista sem!

jásunk nincs. A burgonyát, a tengerit kezdedben tartod! Mi-het nyúljunk Uram!
Ha pénzünk volna, akkor is étlen halhatunk, mert nincs mit beszerezni! Igazunk van-e, ha azt mondjuk, hogy Hajdúdorog helyzete kétségbees-tő... A békák, özvegyek, s árvaik jakszállatása túlhasorog a világon, s azt büntető paragrafusokkal elfojtani nem lehet! Ellenségeink ereje a mi gyöngeségünkön nőtt egekig. Nem lehet csodálni, hogy erőlködésünkre gúnyos mosoly a válasz.” Még néhány sor következnek a levélben, de szemlénynek elég ennyi is. A levél alatt tíz asszony neve állt, de a címzethez nem jutott. Levéltárba került.

Felkerestem s elmentem Hajdúdorogra felkutatni egy több mint negyven éves történet szereplőit. Utam azonban nem volt sikeres. A tíz aláíró asszonyból négyet megtaláltam, akik még élnek. S amikor elmondtam nekik, hogy mi járban vagyok, kétségbeestek, hogy csak nem valami következménye lesz ennek.

— O, dehogyan. Hiszen kedves néniétek, önök történelmet írtak s úgy véljük, hogy az alföldi agrármozgalomban — még ha ez háborús körülmények között is volt — önök a nőmozgalom első harcosai voltak.

Valamennyien már jócskán hetvenen felül vannak. Sok mindenre emlékeznek, ami a nyomorúságból osztályrészüll jutott nekik több mint negyven évvel ezelőtt. A belügyminiszterhez írt éles és harcos levél soraira ugyan nem, de a történeteket úgy mondják el, mintha ma is látnák. Bóthi Istvánné kis görbe botjával segíti megrokkant öreg lábait, de emlékezete mégis fiatalos, s úgy beszél, mintha ma történet volna minden. Alig kezdi el, könnyelábad a szemé s irk.

Zenei élet

Llangolleni élmények és tanulságok

A hazajövetelünk óta eltelt idő elég rövid ahhoz, hogy rendszerezhesük az új szerzett benyomásainkat. Éppen ezért ez a beszámoló mozaikszöveg. Csak azokról szólni, amelyek legjellegzetesebben hatottak ránk és maradtak meg bennünk.

A verseny és tanulságai

Elsősorban mindenki erről szeretne hallani — különösen a szakemberek —, s minket is ez foglalkoztat a legelőkeltebben. Ennek hatása sem egyirányú. Hiszen a hivatalos „verseny-programokon” kívül jelentős zenei eseményeket jelentettek a különböző hangversenyek, a naponként ismétlődő esti nemzetközi koncertek. Ezeket hallgatva önkéntelenül is a magunk dolga vetődött fel bennünk. Érezük kimondatlanul is — a verseny eredményétől függetlenül is —, hogy nemcsak sportban vagyunk híresek: a zenében sem vagyunk utolsók. Amikor pedig már kezünkben volt az ifjúsági kórusok I. úja, akkor akaratlanul is évek előtti magyarországi találkozások, beszélgetések jutottak eszembe. Valamikor 1950 táján szovjet elvtársakkal beszélgettem, majd később csehekkel, románokkal, németekkel és bulgárokkal, s ilyenkor zenei életünk egyik foltja mindig előtérbe került beszélgetésünk során: a magyar ifjúsági kórusmozgalom.

Ott kint Llangollenben ezek jutottak eszembe, és az, hogy miközben a magyar zene nemzetközi tekintélyt vívott: ki magának, zenésztünknek az ifjúsági kórusmozgalmi részét nem nagyon propagáltuk ki felé. Éppen ezért a llangolleni koncerteken volt min elgondolkodni és eltűnődni. Mennyi megérdemelt óváciával és lelkesedéssel fogadták az ottani közönség a kórusok éneklését — és köztük a magyar lánykórusát is — és milyen elismeréssel emlékeztek meg a 11 évvel ezelőtt ott járt magyar férfiak énekléséről! Akaratlanul is eszembe jutott: itthon hányszor megünneltük el szülőnk a mi meglevő, hasonló értékünk mellett. Ilyenkor érezzük igazán, hogy az éneklő mozgalom s ennek ifjúsági része nálunk mégsem központi kérdés. Ezért is foglalkozni kell a llangolleni győzelem tanulságával.

Az, ami bennünket el kell hogy gondolkoztasson, tulajdonképpen nem más, mint ami adottságainkban rejlik. Nekünk magyaroknak sokkal kiterjedtebb és jobb gyermek-kari, ifjúsági irodalmunk van, mint a külföldieknek. S még egy érték: Bartók-Kodály és az őket követő zeneszerző nemzedék saját zenei anyanyelvén szólnak a gyermekkezekhez; formában, intonációban, hangterjedelemben azt adják, ami a gyermekekhez legközelebb áll. Még akkor is kell erről beszélni, ha a versenyen résztvevő Debreceni Kodály Lánykórus Palestrina és Elgar művével győzött. Ezt azért tette, mert a versenyen nem volt módjában szabadon választott magyar művet énekelni. A verseny júni, ünnepi, nemzetközi koncerten szereplő Kodály és Bárdos művek hatalmas közönségsikere mégis azt mutatta, hogy az idegen nyelvű közönség is feljött a magyar kórusművek hallatára. (Azt mondják, ismeretlen a llangolleni versenyek történetében az a gesz-

tus, hogy a közönség nem akarta leengedni a lánykórust a pódiumról.)

Egy másik dolog. A BBC Londonban felvételt készített a lánykórus énekeiről. Itt elénekeltek többek között Kodály Hegyi éjszakák sorozatának mind a négy részét, ezenkívül sok Kodály és Bartók művet, továbbá Szabó Ferenc, Bárdos, Fasang és Farkas műveit. A felvétel után — beszélgetve az ottani zenei szakemberekkel — elmondották, hogy Bartók művei közül a Tavasz-t ismerték s azt is csak most hallották „számkra hiteles tolmácsolásban”. Bár Kodály gyermekkórusait Angliában adták ki először a harmadik évek idején, ezek tolmácsolása éppúgy kevéssé ismert, mint Bartók egyszemélyes kórusai.

Ezek önmagukban is adták a tanulságot: minél több segítséget az ifjúsági kórusmozgalmak Magyarországon, és minél több erőt a magyarországi gyermek- és ifjúsági kórusirodalom terjesztésében külföld felé. Jelentős kulturális érték és igen magas fokú kulturális eszköz is számunkra. Ez utóbbit egyébként a londoni és brüsszeli szereplések máris igazolták.

Házigazdáinkról

Róluk is beszélünk kell! Arról, ahogyan fogadtak bennünket vendéglátóink. (Nem ötlestergő a sorrend!)
A magyar csoportot a CEFN nevével — Llangollenből kb. 10 km-re fekvő — kis városkában helyezték el munkácsaládoknál. Ez már önmagában is sokat mond. A lényeg mégis a búcsúzás mutatta. Megszerették lányainkat, és megsiratták, amikor hazaindultunk. Dédelgették őket míg ott voltunk — velünk együtt szorongtak a verseny előkimeneteléről, és aztán velünk együtt örültek. Amikor pedig akadtak olyanok, akik a saját keresztül meg akarták zavarni a versenyt a „vasfüggöny mesével”, akkor velünk és helyettünk is fel voltak háborodva. Soha nem éreztük ilyen tisztán, hogy a békemozgalom vetései milyen eredményeket teremnek tőlünk messze is. Itthonról is szeretettel gondolunk házigazdáinkra!
Egyébként a verseny rendezőségének „tízsei” (amelyet minden résztvevő csoportnak emléklap formájában átadtak) szintén a népek orátságának eszméjét hirdették.

Llangollen Walesben van. A walesiek büszkének éneklőtűrájukra és kórusmozgalmukra. Úgy érzik, hogy Angliában ők képviselik igazán az énekes zenét — legalábbis ennek társadalmi vonatkozásában. Bizonyára így is van! Mindenesetre: házigazdám mindvégig (a férj gyári munkás) ismerte és dalolta az elmúlt 10 év versenyének kötelező számait, azok dallamát és sok minden egyébét. (Talán a feleség még jobban.)
A magyar karácsonk szeretik és elismerik. Walesben az ún. „tonic-sol-fa” rendszerrel használják. Hallották a magyar zenepedagógiáról, a szolmizációról, s kóruséneklésünk sikerének titkát és alapját ebben látják. Társakat keresnek a szolmizációban. Érdekes, hogy ennek a szándékának a legbuzgóbb képviselője nem karmester, se nem pedagógus, dr. Bryn Thomasnak hívják, és az anglikán egyház vikáriusa, aki egyben a Magyar-

Angol Társaság londoni elnöke. Igyekezett sokat segíteni a magyar csoportnak (Früsszelben is találkozunk vele). Az elmúlt évben nálunk járt Magyarországon s egyéb tevékenysége mellett a magyar zene nagy propagálója lett odakint. Úgy mondta, „egy a magyar kórus-zenét — Bartók, Kodály és követőinek műveiben — most szerettem leg igazán! Ime a második tanulság, hogy a hazai gyermek- és ifjúsági kórusirodalom terjesztésének külföld felé nagy lehetőségei vannak, amellyel, hogy ezeknek kulturális jelentősége számunkra felmérhető.

(Folytatjuk)
Gulyás György

A kik győztek Angliában...

(A Debreceni Kodály Leánykórus tagjai)
Karnagy: Gulyás György.
Enekkari titkár: Buzás Katalin.

Kottatáros: Kocsis Márta.
Szopránok: Mezei Erika, Várjas Pálma, Erdős Ildikó, Váncsa Irén, Szegezdi Éva, Buzás Éva, Váriási Márta, Fehes Margit, Lipcsei Edit, Darvasi Éva, Buzási Márta, Gulyás Judit, Iván Piroška, Kalmár Emőke, Papp Enikő, Tarkó Magda, Dubravszky Valéria, Vigvári Györgyi, Ringbauer Judit.

Mezzoszopránok: Forrai Magda, Forrai Zsuzsa, Bartalos Ilona, Bod Jolán, Jakab Judit, Tanczer Erzsébet, Nagy Ágnes, Ökrös Piroška, Ecsedi Ildikó, Gulyás Magda, Sebessy Gőnczi Judit, Hidas Sára, Oláh Valéria, Prunyi Ilona, Varsányi Mária.

Altok: Kovács Ágnes, Kálmán Kornélia, Szabó Annamária, Véghe Ibolya, Baditz Gabriella, Szathmári Judit, Buzas Gabriella, Titz Erzsébet, Homolay Klára, Papp Mária, Szabó Elvira, Kiss Éva, Fesedi Annamária, Csáky Katalin.

HANGVERSENYNAPTÁR

Augusztus 5. (kedd): Kármara. Közreműködők: Garal György, Bodonyi Anikó és a Weimari vonósnyegyes. (Egyetemi aula este 8 óra.) — Augusztus 6. (szerda): Nyírfáska, a Szovjetunió állami táncgyűjtése. (Nagyerdői szabadtéri színpad este 8 óra.) — Augusztus 11. (hétfő): MÁV Filharmonikus Zenekar. Vezényel: Carlo Zecchi (Róma). (Nagyerdői szabadtéri színpad este 8 óra.) — Augusztus 12. (kedd): Varázstűz. Mozart operája a nagyerdői szabadtéri színpadon (este 8 óra.) — Augusztus 15. (péntek): A Debreceni Népi Együttes zenekara és táncosai. (Nagyerdői szabadtéri színpad este 8 óra.)

RÓMAI VAKÁCIÓ

(Amerikai film)

Nagyon gusztagos a Római vakáció plakátja. A film viszont annál nagyobb meglepetés. Kellemes, üde, szórakoztató, csupa könnyedségekkel összeválogatva, nagyon jó képi megoldásokkal, kitűnő szereplő hármassal és biztos rendezéssel.

A téma nem új, de nagyon óvakodjunk leírni a Krisztina királynő modern változatát. Igaz, a Római vakációban is egy hercegnő lázad fel az idegekre menő protokoll élet ellen, itt azonban már minden vigyázték, némi szatirikus gesztussal az alapjában véve analónizmusra vált intézménnyel szemben.

Igaz, van a kérdésnek ugyanakkor egy másik oldala is. A néző akarja, nem akarja, mégiscsak rokonszenvenni kezd a kis hercegnővel, s így a filmben a nem is áldozott tendencia azonnal szembetűnik. A trón várományosa, miután megszerezte szimpátiáját, a történet végén visszatér eredeti foglalkozásához, mert ugye népe haszna mégis csak így kívánja.

A filmet szellemes ötletei, tagadhatatlan filmszerűsége emeli a tucatvígjátékok fölé. Ugyanakkor a mesterségbeli biztonság megmenti attól is, hogy giccsé váljék, bár a vesztély végig ott lebeg felette. A film alkotói rendelkeznek mindazokkal a lehetőségekkel, amelyek bravúralkalmazása új és új lendületet ad az amúgyis rokonszenves történetnek.

A konfliktus persze végsősoron irreális és megmosolyogni való, azonban a nézőnek eszébe sem jut, hogy ebből problémát csináljon. A fordulatok színesége gyorsan magával röpteti s az olasz város harsogó realizmusa, a szerelem enyhe szentimentalizmusa, nem is engednek időt a kiszámított mérlegeléshez.

A film befejeztével a néző kétségtelen jó izekkel a szíjában távozik a moziból. Igazat ad az újságról, aki nem írta meg élete nagy riportját, hiszen van sziv is a világon s a hercegnő mégiscsak egy olyan jelenség, aki inkognitóban nemegyszer talpraesetten megállja a helyét. A hajón történt verekedés közben pedig különösen s az utána nyújtott előlegekért dűrdűrdőn fizetni, az újságról részéről éppen nem lett volna idomos dolog.

Ami tartalmi maradványságot illet, arról felesleges volna most különös dolgokat megállapítani. Amolyan ügyesen csiszolt üveggolyó a Római vakáció, mindenütt pom-

pásan, fényesen csillog, csak hát nem éppen karátos nemes-séggel.

Gregory Peck kitűnő partnere, nagyszerű színész és régi ismerősünk az Egymilliófontos bankjegyből. Remek figura Audry Hepburn már az első pillanatokban elbűvölően vonzó, közvetlen játékával s rendezői érdekes arcszépségével.

ÚJ FILMOK A MOZIK MŰSORÁN

Jelenet a Fekete arany című román filmből

Új szovjet film kerül a közönség elé, címe: Rendkívüli nyár

A tudomány műhelyéből

ÚJ UTAKON

Az emberiség életének utolsó évtizedét egész sereg új tudományág születése jellemzi. De a klasszikus tudományok is egész új utakon fejlődnek, hiszen csak az utóbbi idők eseményei: a szputnyikok, a szervátültetések területén elért korszakalkotó eredmények, a híradástechnika szédülletes fejlődése, az orvostudományok szinte óráról órára születő új elméleti olyan lehetőségeket jelentenek a kutatók számára, ami példátlan a tudományok történetében.

És új utakon eredmények felé haladó tudományok kutatásából villantunk rá néhányra a következőkben.

BESZÉLŐ SUGARAK

A fizikai laboratórium asztalán különös szerkezet látható: szférikus tükrök, egyenirányító, villanylámpa és egy darab germánium. Ez a germániumdarab tette lehetővé, hogy Jurij Ivanovics Uhanov mérnök megalkossa azt a készüléket, amellyel a hang nem is rádióhullámként, nem is vezetéken, hanem fénysugár segítségével továbbítható. Amint beakpcsolják az áramot, meglevenedik a szerkezet. Kigyullad a lámpa és a tükrök által visszavert fénysugár szétoszóródik a térben. A mérnök fénylevegőt helyez a sugár útjába. Az infravörös fényt árasztó lámpa sugarai áthaladnak a résen, amelynek „szélessége” a kristály áramfeszültsége arányában változatható. A feszültséget egy mikrofon teremti meg. Ha a

mikrofonba beszélünk, a fénylevegőt áthaladó sugarak intenzitása a mikrofon által előidézett elektromos jelekké mérten változik. Az így változó infravörös sugár fénylevegőtől ólomszulfidból készült érzékeny vetőkészülékbe jut. Itt fordított folyamat megy végbe: a fénylevegő ismét elektromos rezgésre alakul át. Felerősítés után a hangszóróban tisztán hallgathatjuk mindazt, amit távolban a mikrofonban mondtak.

A beszélő sugár tehát megvalósult. Uhanov mérnök most olyan fénylevegőkkel kísérletezik, amelyek nemcsak az infravörös sugarakat bocsátják át, hanem a szabadszemmel látható sugarakat is. Ha a kísérletek sikerülnek, a fénysugarakat szabályozó fénylevegők a technika legkülönbözőbb területein helyettesíthetik majd a mai technikai készülékeket. A fénylevegők optikai tulajdonságainak további kutatása lehetővé teszi majd, hogy mélyebbre hatoljunk az anyag-szerkezet titkaiba.

FENYEGETI-E NAP-ROBBANÁS A FÖLDET?

A Nap felületén végbement változások tudományos vizsgálata közben felmerült a kérdés: Felrobbanhat-e a Nap és ha ez bekövetkezik, milyen következményekkel járna a Földre? Egyes nyugati csillagászok lehetségesnek tartják, hogy ez bekövetkezik és akkor a kozmikus lángrobbanás elhamvasztja a közel eső bolygókat. Elméletüket a csillag-robbanás jelenségeire alapít-

eljárás a hegyi kőzetek áramvezető képességén alapszik. Minél több vizet tartalmaznak a kőzetek, annál jobban vezetik az áramot. Az elektromos vezikeresnek nemcsak az az előnye, hogy pontosan meghatározza a vízelőhelyeket, azok mélységét, hanem kimutatja, hogy sós vagy édes vízre bukkantak-e. Az asztalban bővelkedő víz — mint ismeretes — kevésbé vezeti az áramot mint az édes víz. Ezt a különbséget a műszer leméri.

Az elmúlt hetekben a kazahsztáni, a Cskalov kerületi és sztavropoli határvidéki szűzföldéken az elektromos módszerrel 21 artézi kutat felderítettek fel.

SUGÁRSZEM, MELY ÁTLÁT FÉLMÉTERES ACÉLON IS

A Szovjet Tudományos Akadémia urali tagozatának tudósai új sugaras hibakereső módszert dolgoztak ki. A fémmeket a betatron nevű anyag gamma-sugárral világították át. Az új módszer lehetővé teszi, hogy gamma defektoszkóppal 500 milliméter vastagságú acéltömböket is átvizsgálhassanak.

AUTOMATA IDŐJÓ

Az angliai Dunstablóban automata gépezetet helyeztek üzembe, amely önműködően „állapítja meg” a várható időjárást. Az automata egy elektronikus agyból áll, amelynek 192 meteorológiai állomással van kapcsolata. A meteorológiai állomások rádióval adják le a jelentéseket az elektronikus agynak feldolgozásra.

ÁRAMMAL KUTATJÁK FEL A VIZET

A dél-kazahsztáni altái és asztraháni száraz sztyeppék vidékén új módszerekkel kutatják a vízforrásokat. Az új

MA ESTE.

A Llangolleni (Anglia) nemzetközi kórusversenyen I. díjat nyert DEBRECENI KODÁLY LEÁNYKÓRUS díszhangversenye a központi művelődési otthonban (este 8).

Műsor:

Palestrina: Illumina oculus meos (latinul) Himnusz. Schubert: 23. szóltár (németül). Giovanelli: Nem zendül rólad. Fl. Medici: Flandria földjén. Morley: This love is but a wanton (angolul). Liszt: Szép énekeszó. Elgar: As torrents in summer (angolul).

Szünet

Bartók: Mihálynap-i köszöntő. No hangy itt. Keserves. Levél az otthoniakhoz. Kodály: Hegyi éjszakák-ból III. és IV. Isten Kovácsa. B. Szűcs: Március. Bárdos: Dana-dana.

Szünet

Pongrácz Zoltán: Apollón Muzagetész, kantáta nőikar, zongorára, klarinéra és ütőhangszerekre. Vezényel: Gulyás György. Zongorán kísér: Bod Jolán.

Melyik

Camillo (1796-1875) nosait kelle érte. Az ar gok közölt 25 esztendő cia festőnek „eredeti all az Egyesült gos, hogy e kis része s tól Corot-t kai képszangeteg a lejtézők

Gyóg

A kórház geket költe Körtermeket A horoló b szemben a nek. Angliában Kórházi Al ja, hogy mi kel lehetne talanabbá t többféle pr annak hogy a bo varják be próbálták be összegy tegeket. Sa mást ébres ápolónők hogy a külön mun fülkéket is ni, de úgy lak még f lás zaját. A különleges gönyökkel, olyan ágya amelyekben az oldalán

Klak

Mr. Bing Metropolitaa a nyilvános kodik, hog klakk meg sen hiába Eppen a rább műve gaszkodnak lökhoz.

Tibald

hátra a fo laki a társ versenyről Elgondolko egy mel majd hirt kávéja ut ivott egy léssel jele akar. Nyor

— Munk nek? Két tudják, ho seny? A r a verseny heti az Esletg töl is kaphat tetésre is dig elma Csak nye nem megy öldöklő m

— A ha történt. A bi kisebb tam akkor gyobb rend munkát, a ték. Ha minden e feszténünk készülőnk a munka, napokban, késő esti majdnem és amíg le utolsó nap kidolgozás utolsó na barkázása. Egy nap romnapi kellett csü rülmények

Reggel k nyájunka karja, a k zesen kiv csináltunk nek éppen tuk. Akár szó munk nélkül c elfárad, E

Kiss István

Melyik az igazi?

Camillo Corot francia festő (1796-1875) képeinek tulajdonosait kellemetlen meglepetés érte. Az amerikai vámhatóságok közölték, hogy az utóbbi 25 esztendőben a híres francia festőnek több mint 100 000 „eredeti alkotását” hozták be az Egyesült Államokba. Világos, hogy ezeknek csak egy kis része származhatik magától Corot-tól, ezért az amerikai képzakértőknek most rengeteg a dolga: ki kell sejtetniük a hamisítványokat.

Gyógyíthatatlan horkolók

A kórházak komoly összeget költenek arra, hogy a kórtermeket hangszigeteljék. A horkoló betegekkel szemben azonban az orvosok tehetetlenek.

Angliában a King Edward Kórházi Alap most azt kutatja, hogy milyen intézkedésekkel lehetne a kórházakat zajtalanabbá tenni. Ennek során többféle próbálkozás is folyt annak megakadályozására, hogy a horkoló betegek zavarájából betegágyaikat. Megpróbálták egyetlen kórterembe összegyűjteni az ilyen betegeket. Sajnos azonban egymást ébresztették fel és az ápolónők is panaszkodtak, hogy a „horkoló kórterem” külön munkát jelent. Egyes fülkéket is próbáltak létesíteni, de úgy találták, hogy a falak még felerősítik a horkolás zaját. A szakértők most különleges hangszigetelő függönyökkel, csempékkel és olyan ággyakkal próbálkoznak, amelyekben a beteg kizárólag az oldalán fekszik.

Klakk nélkül nem megy

Mr. Bing, a New York-i Metropolitan opera igazgatója a nyilvánosság előtt panaszkodik, hogy fardozásai a klakk megszüntetésére teljesen hiábavalónak bizonyultak. Eppen a színpad legnépszerűbb művészei azok, akik ragaszkodnak a fizetett tapsockhoz.

Szeráfimovics:

VIHAR A TENGEREN

Móra Ferenc Könyvkiadó Budapest 1958

A Vasáradat szerzője, Szeráfimovics, akire egy időben megdöbbentően rásütöttek az „egyművű író” megkülönböztető pecsétjét, halála után 9 évvel még mindig nem kapta meg azt a rangot és elismerést, mely a kivételes tehetségnek és a kivételes művek sorának jár. Igen, sorának — a kötetcskét hívjuk — a Vasáradat a tömeg grandiózus ábrázolása mellett rendkívül egyszerűen, mégis invenciózus eszközökkel agít, mint egy Majakovszkij-vers vagy Gorkij-novella. Csak hogy Szeráfimovics megírta még a Város sztyeppen-t is (a feltörekvő falusi burzsoázia tündöklése és bukása), s csodálatosan egyszerű, s éppen ezért felejthetetlen novelláit is, melyek a Vasáradattal egy tőről fakadtak, s szintén beszédes bizonyítékai a nagy szovjet író immár klasszikussá érett művészetének. A novellákból négyet olvashattunk a Vihar a tengeren c. szemre is szép, izléseketben, mely a közelmúltban jelent meg a Móra Ferenc Könyvkiadó gondozásában.

Akarva-akaratlan Lev Tolstoj híres mondása jár eszemben, mikor az első, címadó novellát lapozgatom: „A nagy művészi alkotások csak azért nagyok, mert mindenki számára hozzáférhetőek, mindenki megérti azokat.” Ezek a mondatok: „Körös-körül káprázgatóan csillogott a víz...”, „A nap magasan állva, perzselőn tüzött...” — dokumentálják, hogy Szeráfimovics írásmódjának egyik döntő jegye a stiláris egyszerűség. (Közbevetőleg megjegyezve: bizonyára ezzel magyarázható, hogy az elbeszélések, melyeket nemcsak a fiatalabb évfolyam számára írt a szerző, az ifjúság könyvkiadója adta ki.) A novella meséje nagyon egyszerű. Andrejka, a kisfiú nagyapjával éli a halászok megszokott életét. Sokszor kikap, mégis ragaszkodik az öreghez. Egy halászat alkalmával bajba kerülnek, a tengeri vihar magával ragadja a csónakot. A bárka már-már elsüllyed, szinte nincs menekvés, mikor az öreg átveti magát rajta. A

csónak megkönnyebbül, továbbra is a kisfiú megmentéséért. Az öreg feladta magát Andrejkaért. Az eszmei mondanivaló világos: az ember bajban mutatja meg igazi értékét, akkor, ha segíteni kell, nem sajátmagán, hanem másokon.

Ez a kötet szerkezetileg legjobban, ugyanakkor legszépebb darabja. Tematikailag közelálló hozzá a további novellák is (Viharos éjszaka, Élet az erdőn, A medve).

A Viharos éjszaka hőse, a munkába beletört legényke, még a legnagyobb égháború idején is kimerészkedik a nyílt vízre, mert kiáltozást hallott a túlsó parton. Elindul a komppal, életét kockáztatja, mert fél a részeges révészről, Kirill bácsitól, aki a vihar elől is a kocsnába menekül. Szinte Dickens hősei jutnak eszünkbe: a kis eszetek — mint a nagy angol realista nál sokszor — még arra is képesek, hogy felfogják nyomorúságos helyzetüket, ellenállásra egyáltalán nem gondolnak. Szeráfimovics a gyermeki alapos ismerője lehetett, mert alakjai élők, távol minden sematizmustól. Mint a medve-vében szereplő kisfiú, akinek anyja medvepecsenyére áhított. Galaktion lesbe áll egy fá alatt, Tányértalpu meg is jelenik, csak hogy ekkor váratlanul és mulatságos percek következnek. A medve, miután felmászott a fára, rázni kezdte azt, s potyogni kezdett a szilva, mint a jégeső. Nosza, megjelenik erre egy egész vadászcsalád, felfalja a medve drága csemegéjét. Tányértalpu hiába ereszkedik le a fáról: mire leér, egy fia gyümölcs sincs már a földön. Még egyszer nekirugaskodik. Újra csak pörüljék. Harmadszor meg a malacok nyakába pottyant. A fiút annyira mu-

lattanja a jelenet, hogy megfedezkedik beteg anyjáról, a medvepecsenyéről s dolgvágya nélkül indul haza. Éredeti, vérbő, szellemesen finom humor ez.

Érdekes, bár az előbbi írásoktól elmarad az Élet az erdőn c. novella (Mitya víziói az éjszakai erdőben, csodás és félelmes kalandok, majd a boldogító felébredés).

Minden Szeráfimovics-novellából az az életigenlés árad, melyet megcsodáltunk a nagy amerikai Nobel-díjas írónál, Hemingway-nél. A Vihar a tengeren mottójaként is állhatnának ezek a szavak: „Az ember nem arra született, hogy veseséget szenvedjen. Az embert meg lehet ölni, de legyőzni nem lehet.” Hit az életben, hit az emberben, kicsikben és nagyokban gyarar: ez az, ami Szeráfimovics frászművészetét naggyá emeli.

Örömmel tölt el bennünket, hogy a szovjet irodalom arra érdemes termékeit a kiadók szép, vonzó köntösben jelenítik meg (Szulamit, Kisvárosi Lady Macbeth, Turgenyev: Kétemények prózában). S ha már Szeráfimovicsról van szó, nem halgathatjuk el, hogy szívesen olvasnánk kötetbe gyűjtve legjobb novelláit is, a sajnálatos módon egyelőre szünetelő, de minden bizonnyal új életre kapó szovjet írók válogatott művei sorozatban. Szöllősy Klára fordítása görögül, élvezetes. A kötet illusztrátora, Szász Endre igényes, művészi munkát végzett.

Summa summarum: A Vihar a tengeren méltó arra, hogy akár a fiatalabbak körében is népszerűsítse a szocialista realizmus művészi igazságait eredményesen harcoló szovjet irodalmat.

Veress József

Oh Romeo, miért vagy te Romeo?

A philadelphiai R. Nithels jelenleg azon fáradozik, hogy Shakespeare Romeo és Juliájának 1500 sorát kivülről megtanulja. De nem az a célja, hogy vizsgát tegyen, hanem

egész egyszerűen feleségül akarja venni a helybéli tanítónőt, aki a sorok megtanulását szabta meg házassági feltételnek.

Bényei József versei

ÚTAK

Fekete a gyalogút, ha elmegyek tőled, nyomomban a kutyatej virágai nőnek. Előtem a rögök ténfereg a bánat, két szirmai könnyűsínűek az árvacsallannak.

Kékezőst a gyalogút hozzád ha eljárom, piros gyönggyel mosolyog zöld-ruhájú árok. Bokrot összehajta a szél s rólad dudorászok, előrefut árnyékomban a házad kapujáig.

JUNIUS

Csillag kél a hajamon bánatodra takarom.

Könnyeid hadd fussanak, fák közt eltevédt patak.

Sohse leld meg, sohse már, ezüst fényvel int a nyár,

nyurga fűszál puha ág s hull a gesztenyevirág.

TAVASZI JÓSZÁGOK

Megáll a szél egy almafánál, virágba botlott s visszaretent. Arcán matatót, mint a lányszáj, s simogatja a lágy, meleg csend.

Fényzáró hull a hajnal leplem, s lyukatott kód vonzolja rongyát. Tavasz előtt a fuárnyékban kalapot emelnek a gombák.

Nyújtózkodik a vékony rásza, arám lesi a földek látát. Zöld fűről álmódnak az ökrök s fényes láncuk bődülvé rázzák.

A falu végén barna hassal bámul a napba borzas rajkó. Virágzapot lenget a szél be ha kinyílik a pitarajtó.

Postamunka

Tibald mosolyogva dült

hátra a fotelben, amikor valaki a társaságban a munkaversenyéről kezdett beszélni. Elgondolkozva szippantott egy mélyet cigarettájából, majd hirtelen kiegyenesedve kávéja után nyúlt, s miután ivott egy kortyot, kézfelemeléssel jelezte, hogy beszélni akar. Nyomban elhallgattunk.

Munkaversenyéről beszélnek? Kétféle, hogy maguk tudják, hogy mi a munkaverseny? A mai? Ugyan! Ebben a versenyben rossz nem érheti az embert, csak jó. Esetleg többet keres, jutalmat is kaphat és néha még kitüntetésre is számíthat. Aki pedig elmarad, hát elmarad. Csak nyerni lehet vele. Ez nem megy életre halálra, nem ördöklő mint a múltban...

A harmincas évek elején történt. Jól emlékszem egy b-i kisebb bányában dolgoztam akkoriban. A gyáros nagyobb rendeltést kapott, postamunkát, ahogy akkor nevezték. Ha akartuk, ha nem, minden erőnkkel meg kellett feszítenünk, hogy idejében elkészüljünk vele. Lázasan folyt a munka, különösen az utolsó napokban. Kora reggeltől késő estig dolgoztunk, azaz majdnem addig, amíg birtunk és amíg ki nem dőlünk. Az utolsó napokban már csak a kidolgozás volt hátra. S az utolsó napra ezer bórnek a barkázása, fényezése maradt. Egy napra. Háromnak háromnapos munkánk... De meg kellett csinálnunk minden körülmények között...

Reggel kilenckor már mindnyájunknak fájt a válla, a karja, a keze. Hiszen a fényezésen kívül mindent kézzel csináltunk és a barkázó gépnek éppen csak hírt hallítottuk. Akármilyen könnyűnek látszó munka is a barkázás, ha az ember órák hosszat szünet nélkül csinálja, hihetetlenül fárad. És a fájdalom, amely

eleinte csak itt-ott cikázik át az ember vállán vagy kezén, utóbb állandósul és türethetlenné válik. De ezt megszoktuk mi is...

Kilenc óra felé valamennyiünkön valami idegesség vett erőt. Éreztük, hogy valami van a levegőben, de nem tudtuk, hogy mi. Szitkok rop-pentek fel, amikor egy-egy keményebb bőr került kezünk alá. Árgus szemmel vigyáztuk, hogy egyikünk se válogathasson puhább, lazább bőrt. Melletünk pedig a fényezőgép egyhangúan dobogott és dobbanásai szinte agyunkba hasítottak. Nem is tudom most már jellemezni azt az idegességet és ingerültséget, amely valamennyiünket hatalmába kerített. Valami volt a levegőben. Néha a gyáros is felkukkantott a mi műhelyünkbe, de szokásaiól eltérően miután háromszor-négyeszer végigment az asztalok között újból kifelé tartott. Ő is szemmel láthatólag ideges volt. Azt gondoltam, hogy talán aggódik a munka miatt. Odavetettem neki:

— Megleszünk.
— Elrévedő szemmel nézett vissza, de egy szót sem szólva otthagyt.
— Ideges a göré is — jegyeztem meg, pedig nincs oka rá, megleszünk ma.
Úgy tíz óra felé a gépész ballagott be a műhelybe, lasan lépegetett és óvatosan keze ruglette a zöld, bordó és kék bőrkéssel megrakott bakokat, hozzám hajolva így szólt:
— Figyeljen csak!

Megálltam a munkában, hallgatóztam, semmi fel-tűnőt nem tapasztaltam. A fényezőgép szakadatlan dobbanásai mint valami függöny öveztek körül minket és a függöny mögül a földszinten levő motor püfözése, a forgórúd egyhangú zakatolása, meg a barkázás egyhangú

csusszanásai és kopogásai csak alig szűrődtek át.
— Nem hallok semmit.
— Figyeljen csak! — ismételte.
— Semmi különös.
Savanyúan elmosolyodott.
— Nem hallja? A motor...
Figyelje csak: kli, klu klu klu, klu klu... kli, klu klu klu, klu klu... Nem így szokott hangzani.

Elnevettem magam.
— Már megbocsásson — mondtam, s ránéztem, de egy pillantást vetettem csak sapadt és eltört az arcára, azonnal elkomolyodtam.
Valami baj van?
— Nagy!
— Mi?
— Megláztam a lendkerékben az ék. Bármely pillanatban kieshetik.
— ???
— Ha kiesik az isten őrizzen meg minket!
— Miért nem áll le?
— Az öreg nem engedti. Postamunka, azt mondja, hogy estig csak kibírja, vagy amíg el nem készülnek a munkával. A gép ezért szabálytalanul működik, hallgassanak: kli klu klu klu, klu klu klu. Nem szabályos így van: kli klu klu, kli klu klu...

Elhallgattam, én is feszülten figyeltem. A fényezőgép egyhangú dobbanásai a lenti nagy forgórúd mormolásán át tisztán, kivehetően fennhangzott a motor dübögése kli klu klu klu, klu klu...
Ez volt a levegőben! Egy is nem vettem észre. És egyszerre megdöbbentem, hogy micsoda veszélyben forgnak, hiszen a lendkerék elszabadulva fejünkre döntheti az egész hitvány épületet.
— Mit csináljunk?

Siessenek, mintha ördögök hajszolnák magukat! — mormolta kétségbeesetten a gépész.
— Miért nem áll le? Életveszély!
— Legalább kétnapi ki-vésés... Érti most már? De nehogy szóljon valamit az

öregnek, mert azonnal kirug... Megigéri? Igérje meg — könyörgött kétségbeesetten. — Csak azért szóltam, hogy maguk is tisztában legyenek a veszéllyel, amiben forognak. Siessenek hát — kiáltott fel. — Adjanak bele apait, anyait — s ezzel elrohant a gépész.

A különböző zajok, dobbanások az est most már csak ugyan idegtépően bangzott a gép dübögése kli klu klu klu, klu klu...

A másik barkázónak és a fényezőgép röviden elmondtam, hogy miről van szó. Egy pillanatig sem volt vitás, hogy tovább dolgozzunk. Tudtuk, hogy ha megtagadjuk a munkát, mindnyájunkat kirúg a főnök. De aztán neki is fogtunk a munkának! Közel harminc évig dolgoztam különféle üzemekben, de elhihetik nekem, ilyen munkát nem életem át máshol. Úgy dolgoztunk, mintha megvadtunk volna. Azt terveztük, hogy estére leszünk készen, de délre már úgy festett a dolgozó, ha két órán át még bírjuk, elkészülünk vele. Megállás nélkül dolgoztunk.

A barkázástól a kezem már dagadni kezdett. Iszonyatosan fájt. Higgyék el, egyetlen munka a barkázás, ha az ember siet vele és hosszasan végzi. Egy domború deszkadarabra parafa van erősitve s egy szíj alá bedugja az ember a tenyerét aztán a bőrt megtördösi, ahogy a bőr természetes barkája megköveteli. Szaktudás, ügyesség és gyorsaság kell hozzá, meg erő...

Ma már a szocialista országokban csak gépekkel végzik a barkázást. Csaknem mindig megdagadt tőle a kezem, pedig évekig csináltam. Ezen a napon pedig nagyon siettünk. S ezért már a harmadik-negyedik órában szemlátomást dagadt a kezem. S minden egyes nyomáskor éles fájdalom lüktetett át rajta. Ha néha fel is szisszentem és önkéntelenül megálltam, mint

valami ostorcsapás serkentet újabb erőfeszítésre a gép hangja: kli, klu klu klu, klu klu...

Fényezőgépbe folyamatosan csúsztak az újabb és újabb szalagon dolgozott volna. De mi barkázók is kitettünk magunkért. Pedig kezünk megdagadt alaposan. Aztán karunk is dagadni kezdett. De nem álltunk, nem állhattunk meg. Még cigarettára sem gyűjtöttünk...

A déli dudálás után kevés-sel felbukkant a főnök.
— Nem állnak le ebédelni?
— Nem — szisztegem feléje.

— Épp mondani akartam, nyomják most meg, majd holnap pihenhetnek...

Lehet, hogy akart még mondani valamit, de megmondta magát. Gondolom félt az épületben maradni.

Egy pillanatig utána bámultunk a nyitva maradt vasajtó felé, aztán nekifekedtünk. En folyton figyeltem barkázás közben a motor dübögését. S magamban ismételttem szünet nélkül: kli, klu klu klu, klu, klu. Ismét és ismét...

A bór halmaza a bakokon egyre fogyott melletünk és a fényezett bőrök egyre jobban szaporodtak. A percek súlyosan vándorogtak, hiszen már oly nagyon fájt a karom és vállam, hogy egy kutyabőr felemelése is megerőltetésembe került. Amit mi csináltunk az már nem is munka volt, hanem véget nem érő egyre mardosabb egyre kintzőbb szenvedés. De nem volt szabad abbahagynunk mert a motor... ki tudja, hogy meddig bírja még az az átkozott lendkerék. Csak az nyugtatott meg némileg bennünket, hogy a dübögés szabálytalanságában is szabályos volt. Figyeltem. De a többiek is szüntelenül figyeltek, ezt akkor tudtam meg, amikor a motor egyszerre megváltoztatta dübögését. Valahogy így: klu klakla, kli klakla...

Azt hiszem elsápadtam. A többiek kezében is megállt a munka, egymásra néztünk és valamennyien megmerevedtünk. En valamiféle robbanást vártam. A fényezőgép dobbanásai is megszűntek és a hirtelen csendben csak a motor dübögése sikoltottak bele. Kli klu klu klu klakla...
— Gyereük — mondtam megkönnyebbülve.

Összeszorított ajakkal, amelynek vonala egyre keskenyebbé vált, hajtottuk tovább a munkát. Közben a verejték válságát szakadtólunk. Végül úgy két óra felé végeztünk a barkázással. Egy szusszanásra megálltunk. Ekkor és csak ekkor gondolkodtam el mélyebben a dolgozó, hiszen csak ekkor értem rá. Ekkor ébredtem rá egy-szerre arra a szörnyű veszélyre, amelyben forogtunk. A lendkerék lehetett vagy nyolctíz méter, ha nem több s ha kiesik mint egy roppant ágyúgolyó százugul végig a műhelyen és menthetlenül kidönti az egyik falat. Mire barkázás közben a motor dübögését. S magamban ismételttem szünet nélkül: kli, klu klu klu, klu, klu. Ismét és ismét...

Vagy a forgórúdnak meg neki? ...Eppen kutyabőröket zsírtalanítottunk benne benzinnel és ha az felrobban...

Reszkető kézzel adogattam a bőrt a fényezőgép, idegesen számoltam a még bakon levőket, ezek voltak a legnehezebb, legkétségbeesettebb percek. Mikor a fényezőgép is végeztünk, letámasztottuk mindhárom a lépcsőn és akkor...

Nem történt semmi... A motort szabályosan megállította a gépész, aztán hazamentünk.

Három napig nem tudtunk dolgozni mi hármán. A főnökünk pedig — levonta a fizetésünk...
Grandpierre Lajos

NAPLÓ 7
1958. AUGUSZTUS 3.

Asszonyok • Lányok • Gyermek

Tanácsok

A CITROM, MINT SZEPSEGAPÓLOSZER

A citrom mint szépségapóloszer is kitűnően bevált. A citromlevet használhatjuk hajmosáshoz is szappan helyett, csak utána öblítsük le a haját boraxos meleg vízzel. A reggeli mosdóvízbe szelételünk előtte való este egy fél citromot. Reggel nyomjuk ki jól, és ebben a vízben mosdunk meg. Nem szabad utána megtörölköznünk, hanem el kell párolgattatni a nedvességet a bőrrel. A citromos mosdás nemcsak fehéríti a bőrt, hanem fel is frissíti és állandó használata megakadályozza, hogy petyhüdté, ráncossá váljunk az arc. A kinyomott citromhéjat felhasználhatjuk kéz- és körömápolásra. A konyhai munka nyomait, a burgonya- és gyümölcshámazástól származó barna foltokat eltávolítja. Ezért ne dobjuk el soha a kipréselt citromot, hanem tegyük a mosdóra és használjuk kézmosás után.

Kitűnő szépségapóloszer a következő: Vágjunk ketté egy citromot és vágjuk ki a húsát. A két fél héját fordítsuk ki és a sárga részébe tegyük egy tojás sárgáját, csöpögtesünk rá néhány csepp kölnivizet és kössük le külön-külön. 24 óra múlva használhatjuk a masszát. Bekentjük vele az arcunkat és hagyjuk rajta megszáradni. Mossuk le langyos vízzel. Ezt a „krém” használhatjuk állandóan, kitűnő hatását hamarosan érezni fogjuk. Majd foltokat és szeplőket is halványítja a citromlé-kezelés, ha többször naponta csináljuk vele a foltokat és rajta hagyjuk száradni.

ELÉLMISZEREK ELTARTÁSA

Felbontott konzerveket azonnal ki kell venni a bádögdobozból. Ha nem használjuk az egészet, akkor üvegbe tegyük és fedjük le. Ropogós süteményt ha el akarjuk tartani, jól záródó, szagtlan dobozba kell tenni, száraz hűvös helyen tartani, semmi nedvesség vagy szagos anyagot ne tartunk a közelében. A kenyeret minirig jól letakarva, fedele bádög vagy kosárfonású dobozban kell ártolni. Ha száraz kenyeret fel akarunk frissíteni, tegyük száraz gőzbe.

Almát, körtét télire ászkakra szokás rakni. Úgyjünk arra, hogy másodnaponként nézzük át és a hibásakat válasszuk ki. Ászalt gyümölcsöt, szárított főzelékféléket, hagymát, zöldséget töl- vagy mulzacsokban kell elteni és száraz helyre felakasztani.

Leveszörséget lehetőleg száraz homokban tartunk, különben elszárad, vagy ha a homok nedves, elrohad. Városi élelőkamrákban is tarthatunk egy kisméretű ládát, amelybe a zöldséget tesszük. Lisztféléket ládában kell tartani, s egyszer havonta megforgatni. Zacsokban ne tartunk, mert nem lehet felrázni és könnyen megmolyosodik. Inkább bádögdobozban. Tegyük a tetejébe egy kis zacskóban faszenet, ez távol tartja a férgeket és meggátolja a dohosodást.

Pereszelymet, zeller zöldjét, madársalátát, hagymaszárát, metélőhagymát télen is frissen kaphatunk, ha a konyhablakban cserépen elültetjük. Koronája alatt két centiméterre levágjuk, jó földet keverünk és abba dugjuk. Hagymát, fokhagymát koszorúba fonva vagy csomóba kötve lehet akasztani úgy, hogy lehetőleg semmihez ne érjen hozzá.

Strandon

A kánikulai hőség engem is kiűzött a minap a strandra. A vetkőzöben egy 8 év körülibet — amint később kiderült — 3 és 5 éves hugait. Látni, hogy hozzájuk tartozó felnőtt nem mutatkozik, megkérdeztem a legidősebb gyermekétől:

— Édesanyjátok is itt van?
— Magunk vagyunk — felcsevegően a kislány.
— Édesanyjátok hol van?
— Dolgozik.
— Tudja, hogy ti ide jöttetek?
— Igen.

Ellátnak a kislányt jó tanácsokkal, hogy és mint vigyázzon magukra. De mit ér ez? Honnan tudja azt egy 8 éves gyermek, hogy a kánikulai hőségben hány percig sütke-rezhetnek a napon, meddig tartózkodhatnak a meleg vízben, hogy felhevülve ne igyanak hideg vizet, s ha még tudná is, meg tudja-e akadályozni, hogy a kicsinyek igyanak, és így tovább...

Feltételezem, hogy a furdórendje előírja, hogy bizonyos életkoron alul, köztük felügyelete nélkül gyermekek a furdón nem látogathatók. A jegyzetben, a kabinosok miéért nem szerez érvényt a szabálynak? Vagy manapság a 8 éves gyermek is felnőttnek számít?

Mivel a vízimádók szektájához tartozom, a napimádókra ügyet sem vetve, igyekeztem „bemerítkezni”. A hidrogén medencében ez ment is. A langyosban azonban sok száz életvidám, virgocse gyermek mindent elsöprő vizalatti és feletti csatája dúlt, s mellette, hasba vágott felnőttek, a kópárkányon ülő, szemüket a szabályokat törőgezők nem mindig finom hangú mélatlantkodása közben.

A hullámedencéhez vettem az utamat, hátha ott találok nyugalmat egy dolgos hét után. Tökéletes nyugalmat határtalanul — mert a medencében víz sem volt.

Amíg a zuhanyozóhoz bándukoltam, azon tűnődtem, mi-

lyen elháríthatatlan akadály lehet annak, hogy a hullámedencében és az ahhoz épült kisebb oldalsó medencében nem lehet állandóan víz a gyermekek testmagaságának megfelelően. A csúszdázás, vízi csatlózás után pedig hogy elhanyagozzák az árnyas nagy fák alatt, felelős személyzet felügyelete mellett. S az így terheltetett többi medencében a felnőttek is jól éreznék magukat — testi egészségük veszélyeztetése nélkül.

Vízünk van bőven. A tehermentesítő medencék is készen vannak, s két gyermekfelügyelő illetménye miatt a furdó rentabilitása se borulna fel.

Hát miért nem használjuk fel a lehetőségeket, hogy rüнденkinek jobb, kellemesebb legyen?

n. júlia

ÉTELRECEPTEK

KIRANTOTT TOLTOTT TOJÁS

Két tojásból cukor nélkül sűrű palacsintaszót készítenek, izlés szerint sózza. 8 kemény tojást meghámoznak, a sárgáját szitán áttörjük, összekeverjük 2 deka puhtott vajjal vagy vagdalt sonkával, vagy apróra vágott párolt gombával, esetleg mindkettővel, azonkívül két evőkanál reszelt sajttal. Izlés szerint sózzuk és borsozzuk, megtöltjük vele a tojásfehérjéket, nedves ostyába csomagoljuk őket, lisztben meghempergetjük, azután a palacsintaszótba mártva, forró zsirban pirosra sütjük.

TOLTOTT BORJUSZELET

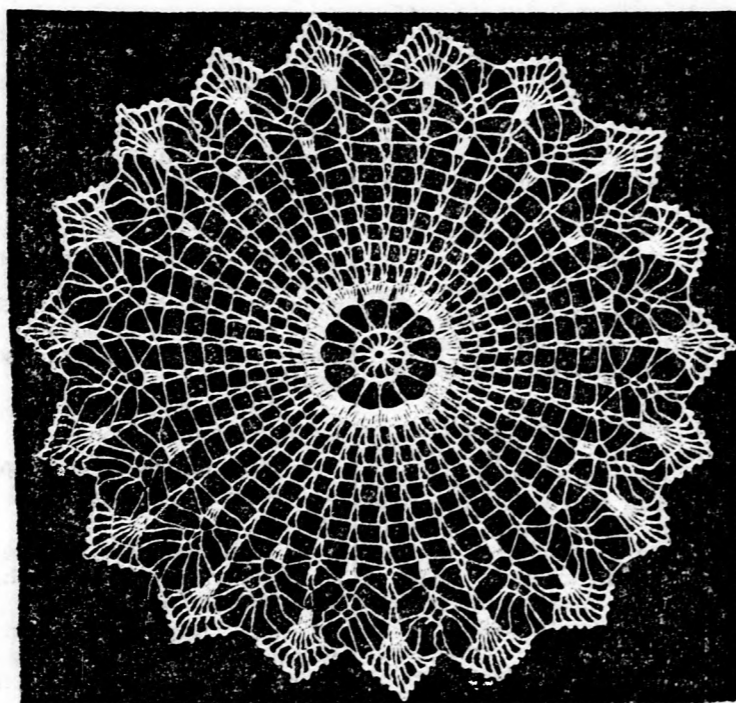
A borjúszeleteket vékonyra kiverem. Készítem a következő töltelék: rizst, sárgarizst, vöröshagymát és zöldpetrezselymet együtt puhára párolom. Mikor kész, darált sonkát vagy füstölt húst keverek közé. Rákenem a kivert, só-

zott borjúszeletekre és ezeket összesodorva, göngyöleg formára tiszta fonállal átkötöm. Lábában, zsiron puhára párolom. Tálaláskor a fonalat leveszem, a göngyölegeket szeletekre vágom keresztben. Az alatt míg vágom, a tűzhelyen hagyott tepsihen két deci tejfelt forralok a zsirjában és ráöntve tálalom.

TOSCA

Egy porcelántálba öntünk hat kanál langyos, olvasztott vaját. Ezt a tálat hideg vízbe állítjuk és a vajat addig keverem, míg megfagy és habkönnyű lesz. Ekkor vegyítke hozzá 6 kanál porcukrot, 6 kanál finom reszelt csokoládét, 6 kanál lisztet, tört vaníliát, 6 tojássárgát és mindezt félórán keverem. Azután a 6 tojás kemény habját is belekeverem, tepsihen öntöm újjnyi vastagon és lassú tűznel megsütöm. Utána deszkára borítom, kb 10 cm hosszú, 4 cm széles szeletekre vágom és csokoládémázzal vonom be.

PÓKHÁLÓS MINTAJÚ TERITŐ

1. sor. 10 levegőszemből kört horogolunk.
2. sor. 25 rövidpálccal körülorogoljuk.
3. sor. 13 kétrahajtasos pálcát, minden második szembe öltünk. A pálcák között 3 levegőszem.
4. sor. 3 kispálca, 4 levegőszemes piko, 3 kispálca. Ezzel körülorogoljuk.
5. sor. 1 háromrahajtasos pálcát a piko közébe öltünk. A pálcák között 8 levegőszem van.
6. sor. Minden 8 levegőszem fölött 10 háromrahajtasos pálcát kerül.
7. sor. 1 háromrahajtasos pálcát, 1 levegőszem, 1 háromrahajtasos

pálca egymás mellett szembe öltünk. 3 levegőszem, 1 háromrahajtasos pálcát öltünk a második szembe. 2 levegőszem, 1 háromrahajtasos pálcát a mellette levő szembe.
8-13. sor. Hasonló az előző sorhoz, csak a kettős pálcacsoportok között a levegőszem soronként 1-1 szemmel szaporodik.
14. sor. A kettős pálcacsoportok fölött 4 háromrahajtasos pálcával horogolunk, 10 levegőszem kispálccal öltve a másik kettős pálcacsoport közébe, 5 levegőszem ugyanoda öltve, 10 levegőszem, 4 háromrahajtasos pálcát.

15. sor. A háromrahajtasos pálcát a levegőszemmel kispálccal öltünk, 9 levegőszem, 2 négyrahajtasos pálcát, 2 levegőszem, 2 levegőszem, 9 levegőszem, 10 levegőszem, 10 levegőszem, 10 levegőszem, 10 levegőszem kispálccal, 8 levegőszem kispálccal a pálcacsoportok mögé öltünk.
16. sor. A háromrahajtasos 2. pálcát közé ugyancsak háromrahajtasos pálcát, 2 levegőszem, 10 levegőszemet öltünk a 8. levegőszem közébe, 5 levegőszem ugyanoda visszahelyezve, 10 levegőszem a háromrahajtasos pálcát közé, 2 háromrahajtasos pálcát, 2 levegőszem.

17. sor. A 2. pálcát közé 8 háromrahajtasos pálcát, 9 levegőszem, 10 levegőszem, 10 levegőszem közébe, 5 levegőszem, 10 levegőszem, 10 levegőszem közébe, 5 levegőszem, 10 levegőszem közébe, 5 háromrahajtasos pálcát.
18. sor. Az 5. pálcát fölött 7 háromrahajtasos pálcát, 2 levegőszem, 12 levegőszemet öltünk az 5. levegőszemes pálcát közébe, 5 levegőszemet öltünk, 12 levegőszem a nagypálca fölött, 7 pálcát, 2 levegőszem.

19. sor. 12 levegőszemet öltünk az 5. levegőszem közébe 1 kétrahajtasos pálcával, 3 levegőszem, 1 kétrahajtasos pálcát öltünk az előző sor első pálcát tetejére, 3 levegőszem, 1 háromrahajtasos pálcát, 3 levegőszem, 1 háromrahajtasos pálcát, 3 levegőszem, 1 négyrahajtasos pálcát, 3 levegőszem, 1 háromrahajtasos pálcát, 3 levegőszem, 1 kétrahajtasos pálcát, 12 levegőszem.

20. sor. Utolsó sorban bepikózzuk. Minden lyukba 2 rövidpálca, 4 levegőszemes piko, 2 rövidpálca. A 12 lécszemet úgy foglaljuk össze, hogy 3 rövidpálccal horogolunk az elején és a végén 2 négy-lécszemet.

A fekete varázsló

Egy fáradt szívű, nyugalmat és soha nem gyakorolt keményelmű. Am gyűlöletének retentó sivatagában volt egy kicsi kis forrás. Ez a kis forrás szívét betöltötte volna, boldoggá téve őrségét, ha a sors pártotbotot, kaszát, vagy más békességes szereszközöt ad a kezébe, nem pedig kardot. De így az örökös öldöklések, életének hetven csatája hetven vaspántot kálapálát a szívére. A hetvenedik csatáján pedig, mikor foglyul ejtette a fekete királyt, a nagyúr szakállá már hófehér volt, arca pedig sárga volt és szikkadt, mint az eső után áhízott kérész főldek a Tigris folyó mentén.

Mikor a fekete királyt elévették a láncon, mint a hamis kutyát, azt mondta neki a fekete király:

— Hallod-e, nagyúr? Nem könnyűöm én kegyelemért az apámnak se soha! Nem is tudnék! Hanem egyezséget kínállok neked. Ha te szabadon engedsz, én, mire hetszer felkel a nap, küldök neked egy fekete varázslót, amelyet még soha nem látott a világ. Boldogságot vagy szerencsétlen-séget zúdítasz vele bárkire, ha kedved tartja.

A nagyúr elfogadta a fekete király egyezségét és hazabocsátotta. S mire hetszer kelt fel a nap, megjött a fekete varázsló. Vén volt mint a hegyek, vástott és görbe mint a rozsdás patkó, arca redves fakéreg, és kezei mint a szikkadt gyökerek.

— Lássuk, mifele bölcsesség és hatalom szorultatott abba a piciny, összeszáradt koponyádba — nevetett a nagyúr.

— Mint az égbenyűlő minaret tövében egy szem rizs, annyi vagyok én a te hatalmad előtt, uram. De a te hatalmad annyi sincs a világot ölelő mindenségben mint a minaret égbenyűlő tornyán egy porszem — felelt a varázsló.

A nagyúr szeme nagyot villant, ahogy tigrisek szemé villan, mikor prédára csapnak:

— Nos, én megismertetem veled a hatalmamot, ismerjed meg te is velem a tiedet. Meglátom, te fekete varázsló, hogyan menekülsz bölcseséged tornyába, ha én holtat varázsolok belőled, az előlöl.

— Vegyetek körül, katonák! — és a vasbaöltözött fegyveresek körülvették a fekete varázslót, hogy az életet kiszorítsák belőle.

Akkor pedig olyan dollog esett, amit csak az íhét, aki látja. Mert ha valaki elmondaná, a legizgazabb barátját is meghazudtolná az ember. Az öreg elővett egy kis zacskót, abból egy magocskát ejtett a földre, egy rizszemet, és uramfia!... gyönyörű minaret szökken az égnél, karcsún és sudáran, mint a fiatal cédrusok. És ablakán barátságos integetett az öreg varázsló a nagyúrnak, és lányának, Hajnalcsillagnak, az egyetlen élőknek a földön, akik a kegyetlen nagyúr szeretett. És Hajnalcsillag, aki soha nem szeretett senkit, mert benne is apja gyűlölködő vére lobogott, a hideg és fenséges Hajnalcsillag elmosolyodott. De csak egy pillanatra, aztán mintha mélyen megbánta volna, amit tett, visszasüllyedt hűvös fenégségbe, pillantása rideg maradt és moccsanlatlan, mint a dermedt sivatagi éjszakák. A nagyúrnek olyan meglepetés volt a lány mosolya, mintha záporokat látott volna zuhogni a puszták homokjára. Bol-

dognak érezte magát és lányának, Hajnalcsillagnak ajánlódékozta az öreg varázslót.

Az pedig kincseket varázsolgatott vele és arany palotákat, meg üvegpalotákat, S az öreg szórta a rizszemet, melyekből úgy nőttek a káprázatos aranyvárosok, mint a dudva, míg Hajnalcsillag csömört kapott a pompától és azt kérte, hogy a paloták dőljenek halomra.

Akkor az öreg pusztító vihart támasztott egy szem rizsből, mely földig rombolta a tündérpalotákat.

— Teremtsek neked hegyeket, és fakassz belőlük folyamokat — mondotta Hajnalcsillag. És a varázslatos rizszemek nyomán erjedni kezdett a föld, mint a kovás, hegyek nőttek belőle, a hegyeken erdők bozontos sűrűsödött, s a csúcsok fölött folyók zuhogtak alá. A folyók boldogságot hoztak és termékenységet, de akkor Hajnalcsillag egy intéssel kiszírtatta a folyókat, mert ami másnak öröm volt, az neki bosszúság, és ami másnak szomorúság, az neki boldogság.

Egyszer aztán a nagyúr sűrűsült, élete utolsó pillanatáig hurcolva gyűlöletét, mint a tetveket. De magával vitte Hajnalcsillag iránti szeretetét is, éjszakanál sötétebb lelkének egyetlen fénylő csillagát. Így hagyta el Hajnalcsillagot az egyetlen ember, aki szerette. S mikor az örök-re megkelt nagyurat magához ölelte a mindent megöcsésítő föld, a könnytelen szemek mind Hajnalcsillagra tekintettek: vajon hogyan gyászolja meg az egyetlen embert, aki szerette, mint tépl meg ruhát, és miként mardossa szívét a fájdalom?

De Hajnalcsillag hűvös maradt és lelke megközelíthetetlen. Nem tudott szívalmat érezni, hiszen nem hullott soha könnyeket. S az embe-rek irtózálat „ekimettek rá és azt mondták:

— Ez a jégszívű Hajnalcsillag kisasszony, aki egy könnyet nem hullatott apjájért, az egyetlen emberért, aki őt szerette. A lány pedig látva, hogy az emberek remüllettel és megvetéssel ejtik ki a nevét, és hogy anyák a rossz gyermekeiket rémisztgetik vele, magához intette a vén varázslót és ráparancsolt:

— Varázsolj a szívemből szálnalmat, és fakassz a szememből könnyeket. De a fekete varázsló szomorúan ingatta a fejét:

— Városokat emeltem, és romboltam szét neked, te szépséges jégszívű leány. Hegyeket növeltem és döntöttem, folyókat fakasztottam. De hogyan fakasszam a szálnalom könnyeit a te szemeidből, ahonnan könnyek nem fakadtak soha. Ez megvalósítja erőmet. Most pedig, hogy az évek sűrű döntöttek apádat, küldetésem letelt. Visszamegyek az én uramhoz, a fekete királyhoz — szót a varázsló, és úgy eltűnt, mint a vízesepp a sivatag homokjában.

Hajnalcsillag pedig ottmaradt szeretetlennel a porbádöntött városainál, a kiszáradt folyókkal, és lelke mély-séges gyűlöletével. S addig emésztette a gög, míg össze-száradt, mint a csenevész pusztai cserjék. Arcát már fiatalon ráncok redőzték, mintha korbács verte volna végig. Úgy is halt meg magányosan, ahogy a magányos cserje elpusztul a forró pusztai szélben. *Fülöp György*

Él egyszer egy Dijor nevű takács. Egész nap a szövőszéke mellett kuporgott.

Egyszer megúnta a kuporgást, elhatározta, hogy szétnéz egy kicsit a világban.

Ment, mendegélt, egyszerűen csak az úton egy teknősbékát látott. Magammal viszem, talár valahol hasznát veszem.

Egy lófarkat is talált az úton. Azt is elvette.

Ejh, de szép tüllök, ennek is még hasznát vehetem.

Micsoda hatalmas vár, vajon kik lakhatnak benne?

Parancs...
kereskedő...
Ruhát...
Az al...
nyári ru...
Igen...
Kiterge...
sereg...
szemben...
ben ruha...
atlan...
alapos...
hosszan...
Enny...
pillant...
O, de...
kereskedő...
rakott...
Az alap...
most a...
jobbja...
moly ar...
dó szemé...
Mit...
minden...
fontolva...
gyek? ...
Amil...
Hm...
számló...
segek...
nem érde...
a világo...
a sötétsz...
hát...
drapp! ...
Kitű...
Tessék...
Az al...
még nem...
a kiterge...
gatta, h...
látsza...
gondolko...
gond...
megállap...
Milye...
dezte...
Ez kére...
Es...
Prim...
Hm...
egy ilyen...
Az...
függ...
kedő...
De m...
Egy...
Kib...
Hm...
tisztított...
Az...
től függ...
Körü...
Mond...
szer mar...
Több...
tos?...
E...
rül egy...
Az...
Körü...
Húsz...
Hm...
maguknál...
De t...
Ah...
szeretem...
és melyik...
Mind...
No...
Strasni...
kremator...
szercsak...
lottas-kor...
A koc...
Apu...
ügye ez...
Igen...
kocsi...
Es...
kocsi, ap...
Iz...
felelen...
Mi...
gult?...
Hal...
Ha v...
lott?...
Igen...
Elszom...
nézett a...
aztán az...
Apu...
Kics...
Hát...
suttogja...
Hát...
Leg...
Az au...
Emberke...
a halál...
és azt ké...
Es...
hálnia?...
Min...
mondom...
a sorsa...
De...
rább ha...
kérdi re...
Megny...
rább...
Gye...
Belé...

MULATSÁGOS

ÉRDEKES

Az alapos ember

Parancsoljon! - sietett elébe széles mosollyal a kereskedő.

- Ruhát szeretnék - mondta az alapos ember - valami nyári ruhát!

- Igenis, kérem!

Kiterezgetett a pultra egy sereg vászonruhát mindenféle színben és fazonban, miközben ruhaiparunk hervadhatatlan érdemeit dicsérte. Az alapos ember tünődve és hosszan nézegette a portékát.

- Ennyi az egész készlet?

- pillantott fel.

- Ó, dehogyan! - mondta a kereskedő mosolygva és kikerített még egy feltűtöt.

Az alapos ember testsúlyát most a ballábára helyezte és jobbát enyhén rezgetve, komoly arccal nézett a kereskedő szemébe.

- Mit gondol - kérdezte minden szót tagolva és megfontolva - milyen színű legyenek?

- Amilyet parancsol!

- Hm... Mert nézze csak!

- számolgatta újján a lehetőségeket - kékt, meg barnát nem érdemes, hamar fakul...

a világos hamar piszkolódik... a sötétszürke nem szép, tehát... én azt hiszem... ez a drapp! Mit gondol?

- Kétféle lesz valóban!...

Tessék talán felpróbálni!

Az alapos ember azonban még nem tartott itt. Egyelőre a kitereszett ruhákat tapogatta, húzogatta és markolászta végig. Fümmögött és gondolkodott, homlokára a gond ráncokat vetett. Végül megállapodott a drappnál.

- Milyen anyag ez? - kérdezte végül.

- Ez kérem, ballon...

- És jó?

- Prima! Elsősztály!

- Hm... És meddig tart egy ilyen ruha?

- Az kérem a viselésétől függ - vont vállat a kereskedő mosolygva.

- De mégis! Körülbelül...?

- Egy-két szezon! Biztosan kibír!

- Hm!... És hányszor kell tisztítani egy szezon alatt?

- Az kérem... a viselésétől függ.

- Körülbelül...?

- Mondjuk egyszer, kétszer maximum!

- Többször nem? Ez biztos?...

- És mondja, mibe kerül egy tisztítás?

- Az nem sok.

- Körülbelül?

- Húsz forint!

- Hm!... Zippzáras nincs megaknál?

- De van... mutassak?

- Ah, dehogyan! Azt nem szeretem... csak kérdeztem... és melyik a jobb?

- Mindegyik jó ez kérem...

- No... és mondja csak...

ez a drapp, ez nem fakul ki?

- Idővel mindéggyik kifakul.

- És mennyi az az idő?

- Azt nem tudom, kérem.

- Körülbelül?

Mire elkopik!... De tessék talán felpróbálni! - javasolta a kereskedő, mert kezdte már idegesíteni a diskurzus.

Mosolygott. A vásárló ezután összemérte, hogy a szára egyjórma-e.

Mivel rendben találta, belebújt. Ekkor megállt középen és ki-nyújtotta a jobb lábát vízszintesen előre, majd térdben meghajlította és néhányszor kirágott. Azután oldalt körözött és hátrafelé is rugdosott néhányat. Ugyanezt elvégezte a ballal is. Végül egy merész terpeszállásba ugrott, s olyan lendülettel, hogy a kereskedő elsápadt, attól tartván, hogy a nadrág menten szétreped.

De nem történt semmi baj.

Az alapos ember ezek után még néhány süsszét lépett tett, majd leguggolt és békaugrásal végigsétált a pultra hosszan. Háta megett ekkorra összesereglettek a bámesz népek és halkán kuncogtak. Ez azonban nem zavarta őt, ügyet sem vetett rájuk. Tartotta magát legfőbb elvéhez: Mindent alaposan!

- Jó! - egyenesedett fel végül és izzadt arcát törülgette.

A kereskedő halkán sóhajtott és átnyújtotta a kabátot is.

Az alapos ember összemérte az újait, majd óvatosan magára öltötte és a tükör elé állva hagyta, hogy a kereskedő meghűzögassa, kismogassa rajta és dicsérje, hogy milyen remekül áll, akár csak ha rászabták volna. Ezután ellépett a tükör elé, karjait szétártá oldalt és körögni kezdett, mint a számalom. Mikor ezt befejezte, ökölvívó állásba ugrott és püfölni kezdte a levegőt. No, lássuk csak! Most leül benne... most feláll... most szalad... most lépcsőn megy... most meghajol... most a földön keresgél... most az ablakot nyitja. Végül előregörnyedt, felpusposította a hátát, mint macska a kerítésen és szomorúan sóhajtott.

- Szűk vállban!

A kereskedő nyelt és mosolygott. Bizonygatta, hogy az semmiség és a méret megfelelő. De a beszéd hasztalan volt. Az alapos embert nem lehetett alapjaiban megingatni. Sorra következett hát a szürke, kezdve a nadrágon. Lábnýjtás, rugás előre-hát-

ra, terpeszállás és guggolás.

A zakót már fel sem vette, mert kiderült, hogy a nadrág közepén vág. Jött tehát a világosszürke. Először a nadrág, aztán a kabát. Nyújtás, rugás, körzés, guggolás, terpesztés. Ennek az ujjá volt hosszú s nem lehet célszerű, mert belelért a levebbe. Következett a gyöngyvaszon, a barna, a kék, a sötétzöld.

- Mutasson még! - lihegte verejtékezve a sikertelen próbák után.

-Nincs több! - tárta szét karját a kereskedő tehetetlenül.

- Hát akkor, sajnos - mondta az alapos ember sajnálkozva - nem találok megfelelő!

Mikor elindult kifelé, a kereskedő ráborult tikkadtan a ruhahegyre és kiszáradt ajkakkal pihegett.

Az alapos ember megtorpant az ajtó előtt és hosszan gondolkodott, majd gyorsan visszafordult.

- Tudja mit? - lépett újra a pulthoz - azt a drappot... amit először próbáltam... lássuk csak még egyszer!

- Oh, az biztosan nem lesz jó Önnek! - nyögte a kereskedő sápadtan.

- Nono... nézzük csak meg még egyszer... alaposabban!

Megnézte. Először a nadrágot, majd a kabátot. Nyújtás, rugás, terpesz, hajlás, szétmalom, békaugrás,

körzés. Embergyűrű és hangos nevetés.

- Blokkolja le! - hörögte végül kifulladásra.

A kereskedő most megkönnyebbült és vidám arccal kísérté ki az ajtóból, mosolygott és azt mondta, hogy legyen szerencséje máskor is. Nem sejtette a balga, hogy a kívánt szerencse másnap újra rámosolyog!

Az alapos ember ugyanis miután hazavitte a ruhát és még egyszer és alaposan kipróbálta, először a nadrágot, majd a kabátot (nyújtás rugás, terpesz stb), arra a megállapításra jutott, hogy ez mégsem tetszik neki, s ha jól vizsgálódol, az a gyöngyvaszon lett volna jó mégis, sőt egészen bizonyosan...!

Ejjel mindent átgondolt még egyszer és alaposan.

Es reggel visszavitte a ruhát.

A kereskedő enyhe ideg-sókkot kapott, mikor megpillantotta hóna alatt a csomagot, de mosolygva jelentette ki, hogy ő mindent megtesz a kedves vevő érdekében. Nyomban kiemelte és a pultra terítette a gyöngyvaszont.

Kiderült azonban az alapos vizsgálát közben, hogy ez sem az igazi, mert vállban szűk. Most mit lehet tenni? Pénzt vissza nem adnak. Ruhát kell venni mindenképpen! Hát jó, de most megnézi még alaposabban, hogy mit is vesz!

Kikerítte újra az egész garnitúrát.

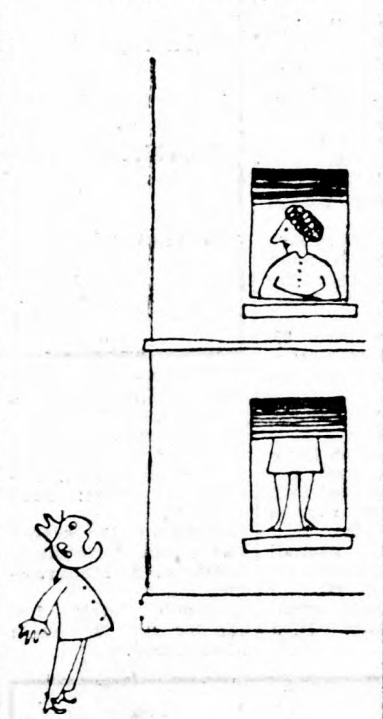
Kezdődött minden elől...

Taar F.

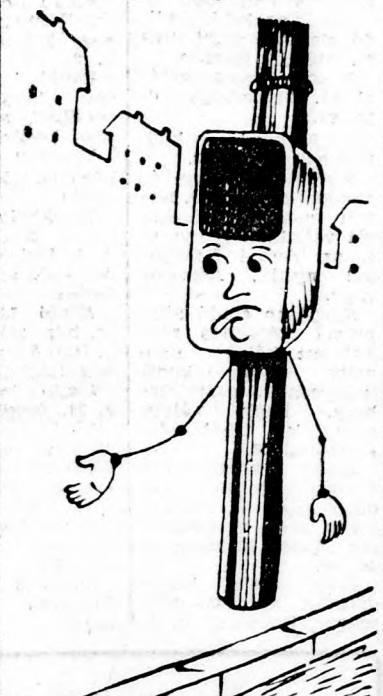
- Ma apukám öltöztetett...

A látszat csal

(Kép szöveg nélkül)

Debreceni papirgyűjtő

- Szánjanak meg egy kis papírhulladékkal jó emberek!

Askenazy: Beszélgetés a halálról

Strasnicében sétálgattunk. A krematórium közelében egyszerűsített megálltunk egy halottas-kocsit.

A kocsi koporsó feküdt.

- Apu - mondja a fiam - ugye ez teherkocsi?

- Igen - felelem -, teherkocsi.

- És mit szállít ez a teherkocsi, apu?

- Izé... megboldogultakat - felelem.

- Mi az, hogy megboldogult?

- Halott - mondom.

- Ha valaki meghal, az halott? - kérdi.

- Igen, fiam.

Elszomorodott. Egy farabig nézett a halottas-kocsi után, aztán azt mondta:

- Apu... és hol fekszik?

- Kicsoda?

- Hát a megboldogult... - suttogja.

- Hátul - mondom.

- Leghátul?

Az autó fekete és komor. Emberke egyszerre félni kezd a haláltól. Rémülten néz rám és azt kérdi:

- És mindenkinek meg kell halnia?

- Mindenkinek, fiacskám - mondom -, mindenkinek. Ez a sorsa minden embernek.

- De ugye, apu, te namárabb halasz meg, mint én? - kérdi reménykedve.

Megnyugtattam, hogy hamarabb.

- Gyere, menjünk arra bal-

felé - mondom neki -, ott

van egy rét, szedünk aranyvirágot, meg százsorszépet.

- Apu, a százsorszépet is meghal? - kérdi.

- Gyere, veszünk fagyaltot - mondom -, ne nézd már azt az autót!

De ő csak nézte, nézte. Aztán kétségbeesetten azt kérdezte:

- Mondd, apu, muszáj a megboldogultnak hátul fekélni?

- Muszáj - felelem. - Milyen fagyaltot akarsz? Vanília?

Csak áll és néz. Sírásra görbül a szája.

- Apu... mondd... ha meghalok, nem ülhetek én inkább a sofőr mellé?

- De, odaülhetsz - mondom. - Ennek semmi akadálya. Csak beszélned nem szabad a sofőrhez. Ezt tiltják a közlekedési szabályok.

Megígérte, hogy hallgatni fog. És egyszerre felvidult, még ugrott is.

- Gyere, apu - mondja -, szedjünk aranyvirágot! Kö-

tünk egy szép csokrot! Amíg élünk! Talán fogunk egy barázdabillegetőt is!

Azóta nem fél a haláltól. En sem.

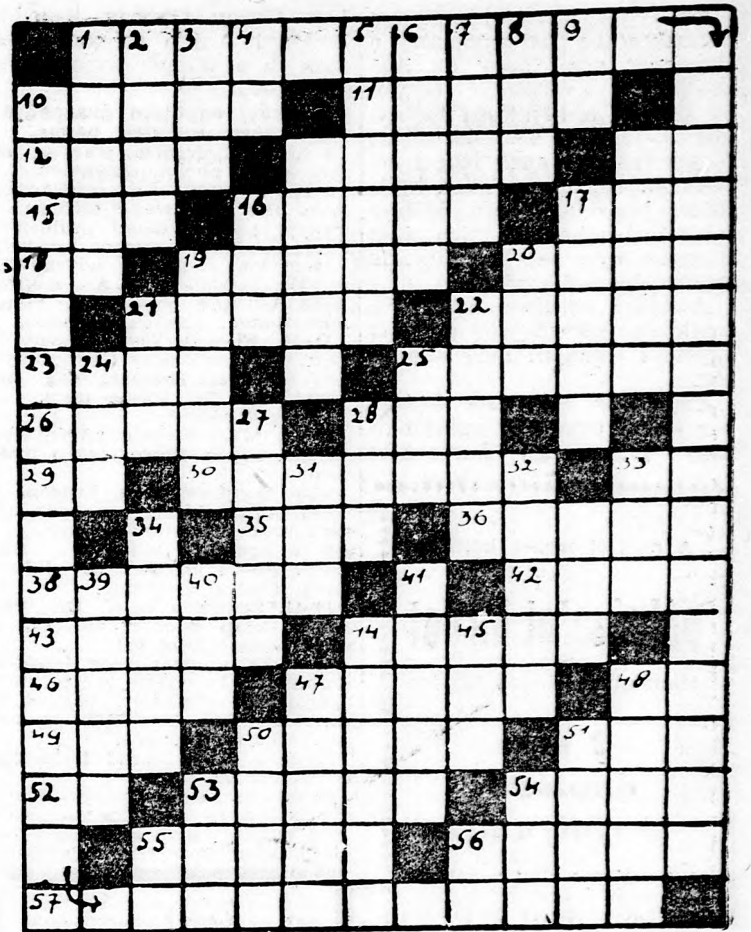
Ha egyszer a sofőr mellett ülhetünk!...

Szép nagy csokrot kötötünk. Volt benne aranyvirág, százsorszépet és egy lila harangvirág.

Nem vanliafagyaltot ettünk, hanem eperfagyaltot.

Szép délutánunk volt.

KERESZTREJTVÉNY

Visszintez. 1. Nobel-díjas fró és egyik műve. (Keresztnevek kezdőbetűjével.) 10. Széld vad. 11. Fordítva: idegen női név. 12. Fájdalma. 13. Nem „hajás”. 14. Más-salhangzó kimondva. 15. ZKA. 16. Fel... 17. Arészin. 18. Csacibeszéd. 19. Árúf. 20. Női név, magánhangzók nélkül. 21. V-vél: szép bundájú állat. 22. Keleti női név. 23. Hangszer. 25. Vissza: minden hajjal megkent. 26. Berézett női név. 28. Kérdés. 29. ZG. 30. Francia város. 33. „Fordított” rajz. 35. TRB. 36. Női név. 38. „Ektelenül” szép évszak. (Vissza.) 42. Bizony, népiesen. 43. Fortuna a kocsisa. 44. Török köszöntés. 46. Fkessel: orvosi helyiség. 47. Evőeszköz. 48. Latin utóirat. 49. Külföldi pénznem. 50. Gyorshajású engedélyezett van. 51. Ital. 52. RT. 53. Bűnösök gyűjtőhelye. 54. Verekedéshez is szokták használni. 55. Népszerű szerencsejáték. 56. Csokonai-dalok. (Fordítva.)
Függőleges. 1. Nem azok a... z. Dolgozóknál fordul elő. 3. Mezőgazdasági eszköz. 4. ME. 5. Ova intek... 6. Kegyelem, idegen nyelven. 7. Várj! Idegen nyelven, népiesen. 8. Angol légi. 9. YL. 10. Magyar író egyik híres műve. 13. A szenvedő fél. 14. A közelmúltban elhunyt világhírű énekes. 16.

Ekezettel: nem elhunyt. 17. Német herceg. 19. E méhalkat. 20. ...tör. Nyomdász szakma régi nyelve. 21. Az írás alapja. 22. Ha nézed... 24. Folyó neve. 25. Vas-salhangzó kimondva. 26. ZKA. 27. Ciánózók feladata. 28. Hárp. 31. Vissza: orosz szám. 32. A dinamit feltalálója. 34. Hányo-sban: Indiai város. (A 3. betűje hiányzik.) 37. Kéltők „kinja”. 38. Rendőr, jassz nyelven. 40. Vissza: ilyen halász is van. 41. Tánc. 44. Szögletek. 45. Pátet... 47. Gány-név. 48. Bolgar hegység. 50. A sakkjátékba bevezetésének egy módja. 51. Becézett női név. 53. Tisztít. 54. KLS. 55. Állat. 56. Sportklubok rövidítésében találjuk.

A rejtvény megfejtésnek be-küldési határideje: augusztus 2. A borítékra feltűnő helyen rá-írandó: Keresztrejtvény. A meg-jejtéshez mellékelni kell az alábbi szelvényt. Megfejtendő Vissz.: 1. 56. Függ.: 10, 14, 48. A helyes meg-jejtések beküldői között könyvek-re sorssalok ki.

Írók és művek rejtvénytársasága

A Napló 12 hetes keresztrejtvény pályázatának eredménye

Figyelem! Közöljük az érdekeltekkel, hogy a 12 hetes rejtvény-pályázatunkra érkezett megfejtések értékelése befejeződött. Egy-egy fordulóra átlag 220 megfejtés érkezett, végig helyesen azonban csak 39-en tudták a rejtvényeket megfejteni. Különösen sok híreső volt a 11. fordulónban, a Sierra ge-Famatina sokaknak vált buktató-jává. Sokan kiestek azért, mert néha elfelejtették a szelvényt is a megfejtéshez mellékelni.

Végéredményben a sorsolásban az alábbi megfejtők vesnek részt: Aknay Andras, Balló Károly, Balázs Jánosné, Besze Gyuláné, Czehe Jánosné, Dolányi Anikó, Eles Imre, Gönszy Gyula, Gulyás István, dr. Gaál Istvánné, Heutshy Sándorné, „Július 13”

(jelige), Jakucs Istvánné, Kiss Róza, Hajdúnanás, Kalas Ildiko, Kalas Ferenc, Kiss Imre, Könyves Kálmán, Karsai Péter, László Miklós, Martin Bélané Pallag, Magyar Alice, Máthé László, Nagy Hóna, Nagy József, Nagy Jozsefné, Rother Mária, Sarkady Józsefné, Szakás Árpádné, Szabó Mildorné, Szatmári Irén, Tóth Sándor, Tibai István, Törzsök Lajos, „Tris-tia” (jelige), Törzsök József, Vass Árpád, Vass Zoltán, Vass Mária.

A sorsolást 1958. augusztus 9-én, Szombaton délután 3 órakor rendezték a KPDV Sz kultúrotthon-ban (Gambrius passzáz), ahol a szerencsés nyertők átvehetik a rádiót, fényképezőgépet és a többi nyereménytárgyakat.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem

pályázatot hirdet

debreceni lakással rendelkező érettségizett la-nyok részére

2 éves ápolónői tanfolyamra

A tanfolyam alatt a hallgatók napi 8 óra gyakorlati munkát végeznek és tanfolyamos ápolónői fizetést kapnak, hetenként háromszor munkaidő után 4 óra elméleti kiképzésben részesülnek. A tanfolyam elvégzése után a hallgatók ápolónői állást kapnak klinikákon. A felvételi kérelmeket az Orvostudományi Egyetem gazdasági igazgatósága, Debrecen 12. címre kerjük augusztus 10-ig. Csatolandó: érettségi bizonyítvány, életrajz. Felvételi korhatár: 18-22 év. Felvilágosítással szolgálunk 16-00 111 mellék telefonszámon.

A DONGÓ SZINPAD

augusztus 3-án este 8 órai kezdettel az Ady művelődési otthon nyári színpadán (Fűvészkert u. 2.) bemutatja:

KINYITJUK A VICC-CSAPOT

című műsorát. Jegyek a művelődési otthonban vagy előadás előtt 2 órával a helyszínen váltathatók.

Három nap

alatt elvélgi rádiójának javítását,

három havi

garanciával a Debreceni Finommechanikai Vállalat rádió szaküzlete. Kossuth u. 7-8.

